

Конгрес
Українських
Націоналістів

Змагатимеш до поширення сили, слави,
багатства і величі Української Держави

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net

www.cun.org.ua

5 липня 2012 року № 26-27 (449-450)

ВСТАВАЙ, УКРАЇНО! ЗАХИСТИ ВІД ОРДИ СВОЮ ЧЕСТЬ!

Марія БАЗЕЛЮК

Третього липня провладна більшість – "регіонали", комуністи та литвинівці, а також продажні "тушки", – безсоромно ігноруючи регламент, злодійкувато змовившись – на збіговиську за участю М.Азарова – як провести чергову обгородку в парламенті, проголосували в цілому за так званий закон про мовну політику авторства Колісниченка – Ківалова.

Те голосування не має нічого спільного з легітимністю, це був звичний для тієї дивної категорії людей, що в українському парламенті працюють проти української нації та її держави, бандитський трюк – брутальний і протизаконний. Трюк, тим більш огидний своїм блюзнірством, бо замішаний на дріб'язковій фальші, на примітивній олжі, що апіорі не могло б мати місце в середовищі людей, які знають, що таке честь, совість і гідність, – цінності, якими шляхетні люди колись дорожили більше, ніж власним життям. А нині ми бачили, як упосліджене й перелякане ще з советських часів, ласе до грошей, мізерне душею убожество, навіть не потупивши зір – тільки очищі бігають як у злодія, запопадливо голосує на догоду колишній метрополії. Ще й бреше.

Спікер В.Литвин, з'ясувалося, почимчикував на Банкову, не здогадуючись, що його перший заступник комуніст Адам Мартинюк диригуватиме облудним актом голосування, як і "не знав", що його фракція, цього разу вже у повному

складі, проголосує за антиукраїнський закон. Від здивування та обурення В.Литвин пригрозив власною відставкою. А очільник фракції "регіоналів" О.Єфремов тут же заходився вмовляти спікера, аби той не робив "невважених кроків". Начебто народ не знає, що В.Литвин взагалі не здатний робити самостійні кроки, і маніпулюватимуть ним

до кінця віку – надто вже очевидно є його причетність до загибелі Гонгадзе.

Тим часом обурені антиконституційними діями Верховної Ради кияни вирушили під стіни Українського дому, щоб висловити протест вакханалії українофобства.

Закінчення на 3-й стор.

ВЛАСНА ДУМКА

Бо хто матір забуває,
Того Бог карає,
Того діти цураються,
В хату не пускають.
Чужі люди проганяють,
І немає злому
На всій землі безконеchnій
Веселого дому.

Тарас Шевченко

Від Бога маємо цей великий дар мови. Через наших батьків, рідних, близьких цей дар стає дуже конкретним. Ми вчимося говорити мовою батьків. Це те, що ми приймаємо, не маючи вибору. Далі цей перший вибір, який зробили батьки, а перед тим – їхні батьки, ми підтверджуємо або відкидаємо. Коли говоримо мовою наших батьків, ми шануємо батьків-дідів-прадідів, не погорджуємо їхнім дарунком, а зберігаємо його як цінність. Якщо ж ми цураємося рідної

ВОНИ ХОЧУТЬ ВИРВАТИ НАШУ ДУШУ

мови, то хто для нас наші батьки, наш рід і що – їхні дари? Хто для нас Бог?

І тому не дарма питання мови таке чутливе в політиці. Тим більше, в такій слабкій, знекровленій, замученій Україні. Мова – це те, ким ми є, як ми дуємо, чого прагнемо. Нас намагаються завоювати не зброєю, а дуже "гуманно". Вони хочуть вирвати нашу душу і дати нам іншу, чужу. Вони хочуть, щоб кожен мав право говорити так, щоб інший його не розумів. А коли Україна сама в собі поділиться, то стане слабкою. Хто ж цього може хотіти? Лише вороги. Чому ж у нашому українському парламенті засіли вороги? А тому, що ми, українці, дали себе обдурити, голосуючи за політиків, які красиво говорять про добро і справедливість, про демократію і

свободу, але ніколи не говорять правди про мову.

Ухвалення цього закону має хоч чогось навчити. Вибираючи політика, поцікавтесь, якою мовою насправді говорить він і його діти. Якщо ви українською і хочете, щоб Україна була українською, то відкиньте всіх, хто ігнорує українську мову. А вже серед тих, хто говорить українською, вибирайте найкращого.

Ще нічого не програно. Вибори восени. Тоді зможемо все виправити. (Якщо ж програємо вибори, то, схоже, демократія і парламентаризм не здатні виявити волю українців.)

Тарас БРАЦЮНЬ,
учасник акції протесту біля Українського дому

ОФІЦІЙНО

ЗУПИНИМО ДУХОВНИЙ ГЕНОЦИД

ЗАЯВА
Конгресу Українських Націоналістів

Сьогодні Україні кинуте виклик. Нахабно, з порушенням регламенту, Конституції, всіх норм депутатської етики, віроломно, по-злодійськи було ухвалено так званий закон про мови, покликаний знищити українську мову, зруйнувати духовний фундамент нації.

Прислужники Кремля із Партії регіонів та їхні сателіти проігнорували протести суспільства, звернення церковних ієрархів, представників наукових кіл, творчої інтелігенції, які закликали не ухвалювати цей провокаційний закон, який суперечить Конституції України. Проте очевидно, що регіонали служать не українському народу, а своїм господарям із Москви і виконують їхнє доручення розколоти українське суспільство.

Ми вкотре пересвідчилися, що у парламенті немає реальної опозиції, здатної протистояти антиукраїнській вакханалії провладної більшості. Ми переконані, що тільки українські націоналісти своїми рішучими діями та принциповою позицією здатні змінити ситуацію у парламенті та зупинити нищення української державності.

Сьогодні українська нація, яка не має гідного представництва у Верховній Раді, має взяти ініціативу у власні руки та почати акції протесту по всій країні.

Конгрес Українських Націоналістів закликає українців до безстрокових акцій громадянської непокори.

Мусимо подолати зневіру у власних силах, мобілізуватись для захисту своїх цінностей, своєї рідної мови, своєї ідентичності.

В зв'язку з цим:

Вимагаємо від народних депутатів України, які ідентифікують себе як опозиція, негайно оскаржити Закон "Про засади державної мовної політики" №9073 в усіх правоохоронних інстанціях України.

Вимагаємо від голови Верховної Ради України Володимира Литвина не підписувати і не подавати на підпис Президентові України Віктору Януковичу по-шахрайськи ухвалений Закон "Про засади державної мовної політики" №9073.

Вимагаємо від Президента України Віктора Януковича застосувати вето на цей ганебний закон як такий, що знищує українську державність та збурює громадянське суспільство до непокори.

Зупинимо духовний геноцид української нації!

Степан БРАЦЮНЬ,
Голова Конгресу Українських Націоналістів

2 6

4 820102 210017

Дорогі читачі! Продовжується передплата на газету "Нація і держава" на 2012 рік. Інформація про газету міститься в Каталозі видань України на 2012 рік. Наш індекс: 09715. Передплатна ціна: 1 місяць – 6,01 грн., на 3 місяці – 18,03 грн., на 6 місяців – 36,06 грн. Сподіваємося на солідарність і допомогу!

НА ПУЛЬСІ

Конференції обласних організацій Конгресу

У Кіровоградській, Черкаській областях та в Криму впродовж 23–24 червня відбулися конференції місцевих організацій Конгресу Українських Націоналістів.

Учасники конференцій обирали делегатів на 14-й Збір Конгресу. У Черкасах також було висунено двох кандидатів у депутати на вибори народних депутатів України.

Кримську партійну конференцію відвідав референт Конгресу Руслан Єгоров. Він поінформував присутніх про перемовини голови КУН Степана Брацюня з лідерами інших опозиційних сил щодо співпраці на парламентських виборах, а також відповів на запитання учасників конференції. Як повідомив голова Кримської організації Василь Овчарук, на конференції обговорювались питання наступу на українську мову (щодо законопроекту Ківалова– Колісниченка) та продажу земель сільськогосподарського призначення.

***

30 червня – 1 липня відбулися конференції Волинської, Рівненської та Вінницької обласних організацій Конгресу Українських Націоналістів. На конференціях обрано делегатів на 14-й позачерговий Збір КУН та висунуто кандидатів у депутати від Конгресу по мажоритарним округам цих регіонів.

Луцьк та Рівне відвідав заступник Голови Конгресу Роман Дідусь, а у Вінниці побував голова Секретаріату Головного Проводу Конгресу Володимир Манько.

У Луцьку та Рівному Роман Дідусь презентував місцевим організаціям збірку книжок відомого історика Володимира Сергійчука. Заступник голови КУН поінформував членство про останні рішення Головного Проводу та про хід перемовин керівництва КУН з ідейно близькими опозиційними силами щодо формату участі у виборах до Верховної Ради України.

У результаті конференцій в Луцьку та Рівному було висунуто по два кандидати в народні депутати у кожній області.

На початку конференції у Вінниці голова обласної організації В'ячеслав Березовський привітав присутніх із 71-ю річницею проголошення Акту відновлення Української Держави. Він звернув увагу на той факт, що ніяких офіційних заходів на Вінничині місцева влада з цього приводу не проводить. "Ця влада не є виразником устремлінь українців. Сьогодні ми зібрались з метою визначити кандидатів у депутати Верховної Ради від Вінничини, які, переконаний, зможуть гідно представити у парламенті українську громаду Подільського краю", – сказав В'ячеслав Березовський.

На конференції слово мали голова Секретаріату головного Проводу КУН та представник Вінницького обласного осередку Української Народної Партії, які висловили свої думки про формат участі правих політичних сил у жовтневих парламентських виборах.

В результаті конференції у Вінниці було висунуто чотири кандидати у народні депутати.

Прес-служба КУН

На початку липня українському суспільству буде представлено Декларацію про об'єднання правих сил. Про це заявив на прес-конференції в Києві голова партії "Наша Україна", Президент України (2005–2010 рр.) Віктор Ющенко.

Він зазначив, що Декларацію на даний момент підписало понад 30 громадських та політичних організацій національно-демократичного спрямування, серед них Конгрес Українських Націоналістів, Українська народна партія, ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка, "Меморіал".

"Вперше може скластись ситуація за 20 років, коли патріотична сила не буде в парламенті. Мені від цього сумно. Я переконаний, що ситуацію потрібно змінювати. Нам потрібно по-серйозному говорити з суспільством. Нам треба говорити про те, що якщо ми не змінимо цю ситуацію, то Україна потрапить у дуже складний вибір свого майбутнього", – сказав Віктор Ющенко.

Говорячи про перспективи такого об'єднання на виборах, він зазначив, що як тільки патріотичні демократичні сили почнуть говорити з виборцем, їхня підтримка стрімко зросте і об'єднання правих сил набере не тільки 5, а й більше відсотків. При цьому Віктор Ющенко під-

Наша Україна

ПАНОРАМА ПОЛІТИЧНА

ВІКТОР ЮЩЕНКО ОГОЛОСИВ: ПРАВІ СИЛИ ОБ'ЄДНУЮТЬСЯ

креслив, що не претендує на перше місце в списку нового об'єднання правих сил.

Лідер "Нашої України" вважає, що наразі в країні спостерігається фобія до всього українського, Україна втрачає свободу, демократію та європейськість.

"Це квазі-політика, це квазі-час, в якому ми живемо", – сказав Віктор Ющенко, зауваживши, що в нашій державі квітнуть популізм та політичні маніпуляції.

Політик наголосив, що Українська держава через дії влади втрачає партнерів у Західній Європі, США, серед своїх сусідів. Водночас він розкритикував дії певних політичних сил, які закликають світ бойкотувати Україну на політичному та спортивному рівнях, назвавши це синдромом "кочубеївщини".

"З України хочуть зробити Білорусь-2", – резюмував Віктор Ющенко.

Він зазначив, що дві найвпливовіші політичні сили – БЮТ та Партія регіонів не мають ідеологічної платформи, не стоять на засадах національних цінностей, а

використовують у своїй діяльності популізм. Віктор Ющенко вважає, що ці політичні сили не є біполярними.

"Я не бачу біполярності, коли одна політична сила підписує московську газову угоду, а друга сила підписує Харківську угоду – це дві угоди, які мають антиукраїнський зміст", – підкреслив він і нагадав факти співпраці БЮТ і Партії регіонів у минулому.

Зважаючи на загрози, які стоять перед Українською державою, Віктор Ющенко ініціював переговори в таборі національно-демократичних сил, в основі яких лежить національна політика, про консолідацію зусиль для формування політичного й виборчого проекту.

Віктор Ющенко повідомив журналістам, що офіційне представлення Декларації про об'єднання правих сил відбудеться 7 липня в Будинку вчителя. При цьому він зауважив, що Декларація відкрита для підписання іншими політичними силами.

Прес-служба КУН

КОМЕНТАР

КОЛИ ПРИВИДИ ОЖИВАЮТЬ

Марія БАЗЕЛЮК

Минулого тижня в Києві перебував прем'єр-міністр Росії Дмитро Медведєв. Його візит в Україну та перемовини з Віктором Януковичем і Миколою Азаровим начебто й не потрапили в поле пильної уваги ні опозиції, ні вітчизняних аналітиків. Мовляв, візит Медведєва носить суто формальний характер, а всі важливі питання, як от ціна на газ, вирішуватимуться не раніше 12 липня. Саме цього дня у Крим завітає президент РФ Володимир Путін, з яким у Ялті зустрінеється Віктор Янукович.

Між тим, якщо й справді сприймати візит Д.Медведєва як артипідготовку до президентської зустрічі в Ялті, то вона цілком серйозно показала, що жодних відступів від підписаного Ю.Тимошенко газового контракту 2009 року не буде. Мало того, політика Кремля стосовно України стає дедалі агресивнішою. Після Харківських угод – цього акту великого обману та ганьби для України – з її владою в Москві вже ніхто не рахується, тож на перемовинах наш керманіч аж ніяк не виступатиме в ролі рівноправного партнера.

Харківський досвід, схоже, нічому не навчив Банкову. Там і досі сподіваються, що Кремль можна задобрити поступками, ціна яких – суверенітет України. Так, у Києві вже не виключають вступу України в Митний союз, а прокладні ЗМІ захопилися старанно тлумачити українським громадянам про переваги Митного союзу, де економічне зростання нібито йде семимильними кроками, над Європейським Союзом з його кризами та упередженим ставленням до України. Насправді ж Митний союз – це не лише спільна упряжка, а й російський батіг, яким з України безцеремонно вибиватимуть усе, чого забагнеється Москва.

Ще одна "дрібниця", якою Банкова готова поступитися заради дешевого газу, – це передача української газотранспортної системи (ГТС) у спільне з Росією ко-

ристування. Відомство Азарова вже розпочало процес приватизації ГТС з метою подальшої передачі її у спільне користування. Щоправда, на цьому шляху Москві, яка домагається участі в управлінні ГТС лише двох сторін, доведеться здолати ефемерну перешкоду: заледве чутні заяви офіційного Києва про тристоронній консорціум – Україна, Росія плюс Європа. На що, до речі, в Москві можуть і погодитися, запропонувавши виступити третьою стороною одному із сателітів Газпрому в Європі...

Проте це ще не все, в чому влада може поступитися позиціями України заради дешевого (?) російського газу. Судячи із заяв українського Прем'єра щодо поглиблення співпраці з Росією в прикордонній галузі, йшлося, очевидно, про здачу Керченської протоки. Досі весь Керч-Єнікальський канал перебуває в українських територіальних водах. Однак українсько-російський кордон у цьому місці не демарковано. Росія хоче провести кордон так, щоб більша частина вод відійшла у її власність. Тоді кораблі обидвох країн вільно проходитимуть через протоку, а іноземні – з дозволу України та Росії. Таке собі спільне управління... Насправді ж – цілковите владарювання Москви в поки що нашій Керченській протоці.

Добре поінформовані джерела називають ще низку робітничих, теж руйнівних для Української держави – "дарів" Банкової загребущому партнерові. Одна з них, начебто запроваджена Президентом В.Ющенком норма про те, що російські кораблі можуть залишати причали в Криму лише за узгодженням з українською стороною, викликає гнів Кремля, який поділяють і на Банковій. Тож норму будуть скасовувати. Насправді вона була чітко зафіксована в Угодах 1997 року про тимчасове базування Чорноморського флоту РФ в Україні. Крім вищезначеної, в Угодах була низка цілком пристойних норм, приміром, обов'язковий митний контроль усього "добра",

яке завозить на свої кораблі Росія, заборона розташування на кораблях ЧФ у Криму нових видів озброєння тощо. Ці та чимало інших норм поступово вилучалися з Угод ще за часів Кучми. Одну з них все ж вирішив реанімувати Віктор Ющенко. Це сталося після того, коли, розпочавши військову агресію проти Грузії, Росія направила в район бойових дій підрозділи ЧФ, таким чином підставивши Україну, як державу, з території якої ведеться війна проти суверенної Грузії. Втім, міжнародні угоди Москва підписує не для того, щоб їх виконувати.

Крім названих, для кремлівських зверхників у Києві готують дари ще й гуманітарного штибу – відкриття елітної російської гімназії в столиці України та цинічно ухвалений третього липня одіозний мовний закон, спрямований на знищення української мови в Україні, а відтак – і її держави.

А ще, кажуть, українські спецслужби начебто "зачищають" східні та південні області України "під Росію", а особливо вірні Москві люди з АП "зачищають" українські амбасади в різних країнах світу від фахових дипломатів, інтелектуалів, гідних репрезентантів Української держави, натомість заповнюючи українські представництва дивовижним людом, що не знає ні української мови, ні історії, ні культури України, тож ніколи й не захищатиме її честь і гідність. Ну, а якщо дипломат ще й ідентифікує себе з українською нацією, то указ про його звільнення на президентському столі появиться негайно – стараннями все того ж високого чиновника з АП.

Одиноке, чим у жодному разі не поступиться чинна влада, – це своїми мільярдами. Для її заохочення репрезентантів Україна – то лише територія для наживи, земля, яку вони плюндрують, зневажають її мову, її духовні цінності, ненавидять і намагаються витравити все, що нормальні люди іменують українством. Не думаю, що проти цієї хвороби українськості існує ліки. Та інфіковані цією недугою дуже небезпечні для суспільства. Аби запобігти непоправним втратам, у тому числі – й Української держави – їм треба раз і назавжди закрити шлях до влади. Хто зна, що ще вони підпишуть 12 липня...

Наші корпункти								
Вінниця	В'ячеслав Березовський	(067) 258-55-71	Київ	Шепетюк Юрій	(044) 278-63-89,	Тернопіль	Білах Іван	(8050) 339-56-12
Дніпропетровськ	Хоменко Микола	(056) 748-17-92	Луцьк	Хомич Іван	279-68-34	Ужгород	Сачко Олександр	(099) 053-48-69
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48	Львів	Динилиха Ігор	8-095-92-66-154	Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Житомир	Крук Микола	(0412) 44-52-32	Миколаїв	Яценю Софія	(0322) 38-67-63	Херсон	Реуцький Іван	(0552) 26-50-56
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82	Одеса	Парфенюк Василь	(0512) 49-67-90	Хмельницький	Бенюк Ніна	(8096) 362-72-23
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35	Полтава	Паламарчук Дмитро	(048) 758-31-13	Черкаси	Савченко Максим	(067) 647-35-24
Кіровоград	Трищенко Віктор	(0522) 36-95-25	Рівне	Бідюк Юрій	(050) 171-63-49	Чернівці	Лютин Віктор	(0372) 51-02-72
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04597) 4-92-93	Севастополь	Проценко Володимир	(050) 435-34-34	Чернігів	Рябенко Валерій	(04622) 4-38-81
			Сімферополь	Овчарук Василь	(0692) 48-79-46			
					(0652) 29-77-43			

ГЕРОЯМ – СЛАВА!

ПАМ'ЯТНИК РОМАНУ
ШУХЕВИЧУ У КАЛУШІ

У м. Калуші на Івано-Франківщині 30 червня 2012 року відбулось урочисте відкриття пам'ятника Головному командирі Української Повстанської Армії Романові Шухевичу на честь 105-ї річниці від дня його народження.

В урочистостях взяв участь Голова Конгресу Українських Націоналістів Степан Брацюнь разом із однопартійцями, делегації яких прибули із багатьох районів Прикарпаття. Також на захід прибув син Головнокомандувача УПА Юрій Шухевич, політики та державні чиновники.

Право відкрити пам'ятник надали міському голові Калуша Ігорю Насалику, синові Шухевича Герою України Юію Шухевичу, заступнику голови Івано-Франківської обласної адміністрації Романові Іваницькому, голові Калуської станиці

Братства вояків ОУН-УПА Степану Петрашу та голові Калуської райради Василю Дзунді.

Голова Конгресу Степан Брацюнь привітав містян із знаменним днем в історії України – днем, коли Актом від 30 червня 1941 року Організація Українських Націоналістів під проводом Степана Бандери проголосила відновлення Української Держави.

"Тоді ОУН, усвідомивши свою історичну місію, сказала "так" національній державі й "ні" тоталітарним режимам СРСР і Третього Рейху. Акт зачитував перед громадою Львова Ярослав Стецько, а Романа Шухевича ми можемо вва-

жати одним із організаторів проголошення цього непересічного документу. Шухевич увійшов до тодішнього українського уряду – Державного Правління, ставши заступником міністра оборони Всеволода Петріва, генерала Армії УНР, – сказав Степан Брацюнь. – Знаменно, що 30 червня – день народження Романа Шухевича, який мав риси визначного політичного стратега, державного діяча і водночас риси українського лицаря, полководця української армії".

Говорячи про сьогодні, Степан Брацюнь зазначив, що боротьба за Українську державу триває.

"Маємо чимало проблем: і економічних, і політичних, і соціальних. Але головною проблемою наразі є загроза втрати ідентичності, своєї мови. Ми повинні подолати моральну й духовну кризу в суспільстві, яка виникла через репресивну політику нинішньої влади. Цей дух, який сьогодні тут між нами, дух наших славних героїв, дух Романа Шухевича, має повести нас до здобуття влади українською нацією", – підкреслив політик.

На урочистому мітингу виступив також голова станиці Братства вояків УПА, член проводу Калуської МО Конгресу Степан Петраш, який зачитав заяву Координаційної ради політичних партій та громадських організацій демократичного спрямування Калущини, в якій висловлено протест проти ухвалення закону про мови.

Конгрес Українських Націоналістів був одним із ініціаторів спорудження пам'ятника Генерал-хорунжому УПА Роману Шухевичу в місті Калуші та брав активну участь на всіх етапах роботи над проектом. Голова Калуської РО КУН Олег Кушлик був постійним членом оргкомітету зі спорудження пам'ятника Роману Шухевичу. За дорученням координаційної ради Степан Петраш відкрив рахунок для збору коштів на монумент. Практично кожен член районної організації Конгресу долучився до збору коштів. Особливо активними учасниками стали члени Конгресу Степан Місевич і Ярослав Парцей.

Прес-служба КУН

ПОДВИЖНИКИ НАЦІЇ

Сьогодні, 5 липня, виповнюється 26 років, як відійшов у засвіти Голова Проводу ОУН Ярослав Стецько, видатний українець, незламний борець за свободу нації та її Незалежну Соборну Державу.

"НАША СИЛА
В БОРОТЬБІ, ВІРІ..."

Останнє слово Голови
Проводу ОУН
Ярослава Стецька
з нагоди 45-ліття Акту
30 червня 1941 року

Я дякую усім Вам, як речникам Організації і народу за те, що вшановуєте пам'ять усіх, що присвятили своє життя, свій труд і все, що мали, боротьбі за державність і перемогу Христової Правди на Українській Землі. В ближчому часі, як з Божою допомогою вдасться мені, і при Вашій молитві і скріпленій праці, перебороти цей етап недуги, я особисто подякую Вам усім за поміч у цій боротьбі, теж моїй персональній.

Я прошу Вас передати всьому активній Організації мої вислови найщирішої подяки за ці безчисленні вислови підтримки і молитви, зокрема нашому молодому поколінню – юнацтву, молодим кадрам, Тусмівцям, Сумівцям, передусім юнацтву – майбутності Організації, а старшим кадрам, загартованим в боротьбі і праці, мій поклін.

Прошу передати подяку широкому українському громадянству, Владикам і Духовенству обох віровизнань, які соборники, зрозуміли, що за соборника моляться.

А тепер, з'єднані духом і ідеєю маємо далі маршувати вперед, і я вірю, разом з'єднані, переможно до перемоги. Наша сила в боротьбі, вірі, молитві і принциповості. ОУН завжди перемагала як дороговказ, як світло в темряві, як незламний носій революційно-визвольної ідеї, ніколи не капітулювала, і завжди була в боротьбі з опортунізмом і дефетизмом. Тим шляхом ідіть далі, бо Легенди, Яціви, П'ясецькі, Мирони, Шухевичі, Грицаї, Бандери не хилили вниз прапора, не знали рабства ані опортунізму. Я теж не схилив і не схилю прапора Української Революції при Божій Помочі. Хай повіває він переможно, як і тризуб з мечем на Святій Софії. Наше гасло Христос в Катакомбах. Україна в боротьбі, за християнський ідеал свободи і державної незалежності!

ОУН за Українську Самостійну Соборну Державу!

Слава Україні! Героям Слава!

30 червня 1986

ВСТАВАЙ, УКРАЇНО!

На безстрокову акцію протесту разом із громадськими діячами, киянами, народними депутатами прийшли Голова Конгресу Українських Націоналістів Степан Брацюнь, його заступник Євген Лупаков, голова Київської міської організації Конгресу Юрій Шепетюк з однопартійцями. Лідер Конгресу оприлюднив заяву партії з приводу ганебного ухвалення провладною більшістю так зва-

ного закону про мовну політику та передав її народним депутатам.

Хоча акція на захист державної мови була мирною, та протистояння уникнути не вдалося. Перша сутичка сталася пізно ввечері. А наступного дня, в середу вранці, "Беркут" атакував учасників акції протесту, застосувавши при цьому сльозогінний газ. Проте не минуло й двох годин, як керівництво правоохоронних органів повідомило громадськість про те, що "Беркут" не застосовував до людей ні кийків, ні сльо-

зогінного газу. Навпаки, протестуючі, яких за даними правоохоронців було 600 осіб, побили й отруїли газом бійців "Беркута", яких було 1300. Коментарі, гадаю, зайві.

Далі командир "Беркута" відвів бійців, яких проте за деякий час знову повернули під стіни Українського дому. Схоже, влада свідомо провокує громадян до сутичок, таким чином домагаючись кровопролиття. А що? Вгомоняти українців Банкова, ймовірно, запросить морську піхоту Чорноморського флоту... Тож ще раз скажемо: "Вставай, Україно! Захисти від орди свою честь!"

Марія БАЗЕЛЮК

АКЦЕНТИ

ДВА В ОДНОМУ:

москаль внутрішній і москаль зовнішній

Тарас МАРУСИК

Прем'єр-міністр України (?) Микола Азаров вийшов за межі пристойності і здорового глузду. Або так: в Азарова "дах поїхав". Ці й інші думки з'явилися відразу після його інтерв'ю російському журналістові Володимирі Познеру. Я не пам'ятаю жодної особи його рангу, яка б дозволила собі публічно зізнатися в просуванні інтересів чужої держави, в даному випадку Росії. Аргумент для себе він підібрав "залізний": побачив в Україні понад 20 мільйонів росіян. Це навіть більше, ніж "нараховував" свого часу Путін, заявивши, що Україна – всуціль російськомовна країна. Відтепер Азаров

з повним правом заслужив на кличку "Підрахуй-2".

Виявляється, особа, яка є керівником уряду незалежної Української держави, почуває себе росіянином, хоч і живе 28 років на території, до назви якої все одно який приєднання додавати: "в" Україні чи "на" Україні. "Ми були громадянами однієї країни, і було зовсім не просто усвідомити, що ти живеш зовсім в іншій країні", – сказав М.Азаров. Судячи з його слів і дій, він цього так і досі не зрозумів.

Не забув головний "кровосіс" України і за сумісництвом "гаспадин да пашлі ви" прозивувати перед московським "демократом" про мовну політику. Хоча прем'єр є прихильником статусу державної для російської мови, поки що, у даній ситуації, він наполягає на ухва-

ленні закону, який закріплює в тих регіонах, де російська мова є досить поширеною, "права людей вчитися, звертатися до держустанов, спілкуватися рідною для них мовою... Ми вважаємо, що треба рухатися так, як дозволяє ситуація в країні".

А на допомогу собі ця "освічена" російська людина викликала з минулого тінь великого українця, Тараса Шевченка. Виявляється, поет у побуті розмовляв російською, писав щоденники, листи і прозу російською мовою. Це мені нагадало програму розвитку російської мови Харківської області 2007 року, в якій Тараса Шевченка названо "російськомовним діячем культури України".

Отакі-от, за аналогією з назвою давньої праці Михайла Драгоманова "Турки внутрішні і турки зовнішні", наші-наші "москалі внутрішні і москалі зовнішні". Мабуть, не випадково третью липня М.Азаров приїжджав у Верховну Раду і закривався в сесійній залі зі своїми однопартійцями, яким після мовного голосування можна дати одне з тих звань, які трохи вище взяті в лапки.

Цей матеріал хочу закінчити цитатою зі статті колишнього дисидента і

правозахисника Василя Овсієнка "Варяги внутрішні і варяги зовнішні": "Тільки сліпий, забамбулений хохол не бачить, не хоче бачити, що в Україні вже відверто російська влада... росіянам внутрішнім і росіянам зовнішнім держава Україна не потрібна. А якщо вона, всупереч їхній волі, з'явилася, то вони взяли в ній гору, щоб попанувати над дурними хохлами – необхідними українського народу. Якщо ж цей "проект" не вдасться, то не шкода цю країну покинути напризволяще і втекти за кордон, де в чужоземних банках вони зберігають "з пожеги вкрадений покров". Адже Україна для них – не Батьківщина, а лише територія і населення. Для пограбування. А поки що – за нашою, панове виборці, мовчазною згодою! – вони будують в Україні Росію № 2. Мало-росію. Де ми, аборигени, потрібні хіба як робоче бидло, чисельність якого вони регулюватимуть на свій розсуд. Навздогін: Агов! А чи є тепер в Україні (та й у Росії) російська інтелігенція? На взір Герцена, Чернишевського, Короленка, Схарова, яка б запротестувала проти слуху над Україною з боку їхніх знахоблих співвітчизників?"

КОМЕНТАР

"ПІДРАХУНВЕЙБІНИ" ДЛЯ ВИКОРИСТАННЯ

або БОРОТЬБА

ПРОТИ ОКУПАНТІВ ТРИВАЄ

Тарас МАРУСИК

Вже став "притчею во язицех" (або, як передає цей вираз Святослав Караванський, "у кожного на губі висить")

законопроект під кодовою назвою Кі-Ко. Автори документа "Про засади державної мовної політик" С.Ківалов та В.Колесніченко разом зі своїми неблагородними співниками хочуть будь-що-будь таки засунути кляп у рот українській нації. Підтримка ж-бо потужна: "Отступать некуда – за нами Москва". Отак оцей кремлівський "загранотряд" (в сенсі загороджувальний, а не закордонний) "змушують" бідних "підрахунвейбінів" працювати в поті чола на благо "родіни", заробляти на лацкани піджаків московські брязкальця, а в кишені тих піджаків – американські грошові знаки.

З ними все зрозуміло, але є питання до голови парламенту Володимира Литвина і лідерів об'єднаної опозиції, які п'ятого червня 2012 року, без жодної протидії і за активного сприяння першого, допустили ухвалення в першому читанні законопроекту № 9073. "Зміст цього законопроекту суперечить Конституції України, кардинально ревізує порядок застосування мов, спотворює суть Європейської хартії регіональних або міноритарних мов, – сказано в листі Координаційної ради з питань захисту української мови при Київській міській організації товариства "Меморіал" ім.В.Стуса до В.Литвина від 18 червня ц.р. – *Попри Ваші лукаві запевнення, що Ви не підтримуєте цей законопроект, його ухвалення стало можливим за Вашого потурання – внаслідок грубого порушення Регламенту Верховної Ради України, коли за відсутності значної частини депутатів проводилося голосування їхніми картками, "купленими" або взятими "у короткострокову оренду".*

Підіграючи фракціям Партії регіонів та Комуністичної партії, Ви стаєте прямим співучасником антиконституційних дій з утисків української мови і юридичного закріплення русифікації України. Посилення інформаційної експансії російської мови в інтересах чужої держави та ухвалення русифікаційного правового акта пов'язуватимуться в майбутніх підручниках з історії і політології не лише зі згаданими вище партіями, а й особисто з Вами, головою Верховної Ради України Володимиром Литвином".

До речі, за підсумками Всеукраїнського перепису населення 2001 року, 90,3 відсотка мешканців Житомирщини, де розташований його виборчий округ, є етнічними українцями. Тому можлива співучасть голови парламенту в антиукраїнській кампанії може призвести до ситуації, яка склалася в Республіці Білорусь 1995 року. "Закликаємо Вас отямитися і зробити все, щоб не допустити ухвалення законопроекту № 9073 у другому читанні. Інакше на парламентських виборах люди "віддають" Вам, проголосувавши за інші політичні сили і позбавивши Вас нагоди й надалі спекулювати з парламентської трибуни доволі того, що є святом для кожного українця – Мови".

Не менші претензії були висловлені в листі Коордради до Голови Ради Об'єднаної опозиції А.Яценюка та керівника Центрального виборчого штабу Об'єднаної опозиції О.Турчинова: *"Ви, як лідери об'єднаної опозиції, не вжили дієвих заходів проти ухвалення цього ганебного і вкрай провокативного законопроекту. Ми сподіваємося, що це не була політична вистава, поставлена найбільш оплачуваним в Україні письменником з вулиці Банкової. Тисячі людей, які попри рясний дощ протестували в цей час під стінами Верховної Ради України, очікували спротиву і боротьби, а не палких промов та обіцянок у майбутньому часі. Ваші слова нас не переконали, бо не лише словом, а й насперід ділом насправді вирішується доля України".* Коордрада закликала всіма силами протистояти в сесійній залі парламенту новітнім окупантам під час другого читання законопроекту № 9073, щоб не допустити його прийняття – "за честь, за славу, за народ".

Другого липня 2012 Коордрада підготувала листи до тих депутатів-тушок Верховної Ради, які голосували за проект Кі-Ко в першому читанні, але, можливо, ще не втратили залишки своєї совісті (чи страху), а також організувала збір підписів 67 інститутів громадянського суспільства, за дорученням яких три відомі науковці надіслали ті листи із закликом та аргументацією не голосувати за ухвалення законопроекту "Про засади державної мовної політики". В листі наголошено, що цей законопроект *"...українське безчестя для нашої державності. Він веде до розколу країни та протистоянь усередині українського суспільства. Не викликає сумніву, що все це – частина кремлівського мегапроекту, мета якого – стерти Україну з політичної карти світу".*

Однак цей письмовий заклик залишився голосом волаючих у пустелі. Совість випарувалася, а в п'ятки пішов страх не перед народом, а перед "шлепером" і шапкокрадом. Вони, як і Верховна Рада в цілому, виявилися політично безвідповідальними і третього липня на вечірньому засіданні Верховної Ради стали співучасниками конституційного перевороту. Всього цей відтепер фактично нелегітимний законодавчий орган віддав 248 голосів (хоча вже є письмові відмови окремих депутатів) за проголосований повторно законопроект у першому читанні. Другого читання не було, оскільки залишаються не розглянутими понад 2000 поправок, які надійшли в профільний комітет, і, зрозуміло, немає рішення самого Комітету. Саме голосування було суцільною фальсифікацією і тотальним порушенням визначених процедур голосування та Регламенту Верховної Ради України. Щоб затерти сліди злочину, зі сайту Верховної Ради зникли результати першого голосування 219 голосами про внесення законопроекту до порядку денного, фальсифікується стенограма.

50 років Василь Симоненко написав про Україну та її запорозців і відступників:

*Хто тебе любов'ю обікраде,
Хто твої турботи обмине,
Хай того земне тяжіння зрадить,
І з прокляттям безвіття
проковтне!*

АНАЛІТИКА

Чому не можна голосувати за законопроект "Про засади державної мовної політики"?

Дванадцять основних аргументів

1. Законопроект є нелегітимним в самій своїй основі. Його предмет – надзвичайно важливе мовне питання, яке є питанням конституційного рівня і яке тому повинне вирішуватись шляхом досягнення загальнонаціонального консенсусу. Натомість розробка законопроекту відбувалась непрозоро, без участі представників як опозиційних політичних сил, так і експертного середовища та всіх зацікавлених структур громадянського суспільства. На відсутності у законопроекті адекватного консенсусного вирішення принципових питань державної мовної політики знов наголосили у своєму висновку від 2 грудня 2011 р. Венеціанська комісія, закликавши українських законодавців до "пошуку справедливого балансу між захистом прав меншин, з одного боку, і збереженням державної мови як інструменту інтеграції суспільства, з іншого" (п. 66).

2. Законопроект суперечить Конституції України і створює механізм її підміни антиконституційним законом. Засади державної мовної політики і загальний порядок застосування мов в Україні регулюються Конституцією України та Рішенням Конституційного суду України від 14 грудня 1999 р. № 10-рп/99 про офіційне тлумачення статті 10 Конституції України.

Ст. 4 законопроекту підтверджує, що "основи державної мовної політики визначаються Конституцією України", але водночас встановлює, що після його ухвалення порядок застосування мов визначатиметься "виключно цим Законом, з норм якого мають виходити інші правові акти, що визначають особливості використання мов в різних сферах суспільного життя". У практичному сенсі це означає підміну Конституції – законом, який суперечить статтям 10 та 11 її розділу I "Загальні засади" встановлює нову модель мовної політики України. Такий підхід є грубим порушенням ст. 156 Конституції України, яка передбачає спеціальний порядок запровадження будь-яких змін до положень розділу I Конституції України.

3. Законопроект кардинально ревізує конституційні засади державної мовної політики і підриває конституційний лад України. Його розділ I "Загальні положення" вводить у правове поле такі, не передбачені Конституцією, поняття як "регіональна мова або мова меншин", "мовна група", "мовна меншина", "регіональна мовна група", "region", "рідна мова".

Водночас заключний розділ XI законопроекту "Перехідні положення" передбачає внесення докорінних змін до всього комплексу норм національного законодавства, що регулюють порядок застосування мов на основі і відповідно до ст. 10 Конституції України.

Запровадження в Україні порядку застосування мов, що суперечить ст. 10 і ст. 156 Конституції України, є порушенням Основного Закону, яке, виходячи зі змісту згаданого Рішення Конституційного суду України від 12 грудня 1999 р., слід кваліфікувати як зазіхання на засади конституційного ладу в Україні.

4. Законопроект ґрунтується не на імперативних нормах Конституції України, а на свавільно інтерпретованих положеннях Європейської Хартії регіональних або міноритарних мов.

У Хартії (у правильному і точному перекладі з оригінальних автентичних її текстів англійською і французькою мовами) термін "регіональні або міноритарні мови" складає єдине поняття, що охоплює ті чи інші мови, які традиційно використовуються в межах певної території держави і носіями яких є кількісно менша група, ніж решта населення території цієї держави (стаття 1). Отже, в

Хартії йдеться лише про критерій меншої поширеності певної мови в певному регіоні держави, а не про визнання за нею офіційного правового статусу і встановлення порядку її використання. Відповідно, Хартія жодним чином не зобов'язує і не уповноважує державу запроваджувати офіційний правовий статус для тієї чи іншої мови.

Виходячи з того, що визнання статусу державної (офіційної) мови за будь-якою мовою належить виключно до компетенції держави, Хартія лише заохочує держави до вільного вибору перелічених в ній факультативних рамок заходів на підтримку використання тих "історичних регіональних або міноритарних мов Європи, декотрим з яких із плином часу загрожує зникнення". Причому преамбула Хартії передбачає, що "захист і підтримка регіональних або міноритарних мов не повинні здійснюватись на шкоду офіційним мовам та необхідності вивчати їх".

5. Законопроект, у супереччя вимогам принципів Конституції України та меті Європейської Хартії регіональних і міноритарних мов, передбачає створення правового механізму підризу статусу української мови як державної (офіційної). Він встановлює у частині третій ст. 7 довільний, не відомий ні Конституції та законодавству України, ні Хартії чи будь-якому іншому міжнародно-правовому акту, кількісний критерій "10 відсотків і більше носіїв регіональної мови, що проживають на території, на якій поширена ця мова" як достатню підставу для визнання тієї чи іншої мови регіональною і такою, що підлягає обов'язковому використанню паралельно або навіть замість української як державної (офіційної) у переважній більшості сфер суспільного життя.

6. Законопроект, встановлюючи згаданий свавільно визначений відсотковий критерій, створює передумови для обов'язкового запровадження в Україні російської мови – фактично в офіційному статусі регіональної – не лише на рівні села, селища, міста, району, області, Автономної Республіки Крим, а навіть щодо всіх індивідів. Адже частина 7 ст. 7 передбачає: "У межах території, на якій поширена регіональна мова або мова меншини, що відповідає умовам частини третьої цієї статті, здійснення заходів щодо розвитку, використання і захисту регіональної мови або мови меншини, передбачених цим Законом, є обов'язковим для місцевих органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, установ, організацій, підприємств, їх посадових і службових осіб, а також громадян-суб'єктів підприємницької діяльності та фізичних осіб".

Саме в цьому полягає ідеологія і мета законопроекту: він фактично прирівнює російську мову до державної, забезпечуючи її обов'язкове використання та подальше поширення на максимально великій території України за рахунок української та інших мов. У разі його ухвалення державна мова (українська) ставатиме непотрібною, вона повсюдно витіснитиметься з ужитку, оскільки зникне мотивація щодо її опанування.

7. Законопроект водночас закладає підвалини для мовної фрагментації України і на місцевому рівні. Відповідно до підпункту другого частини третьої його статті 7 у конкретних ситуаціях рішення щодо використання будь-якої мови як регіональної може бути ухвалене місцевою радою навіть у випадках, коли "регіональна мовна група складає менше 10 відсотків населення відповідної території". У практичному плані це призведе до витіснення української мови з офіційного вжитку та публічного використання не лише на Сході, але й на Заході України. Такий підхід порушує припис ст. 92 (п. 4) Конституції України, відповідно

до якого порядок застосування мов визначається виключно законами України.

8. Законопроект лише декларує позитивне ставлення до української мови як державної – в той час, як переважна більшість його норм спрямована на підриг її державного статусу і позицій у найважливіших сферах публічного та державного життя. Стаття 3 законопроекту, яка проголошує право кожного на мовне самовизначення і вільне користування кожним у суспільному житті будь-якою мовою, створює підстави для нехтування державною мовою тими, хто з огляду на свій офіційний статус зобов'язаний вживати українську мову при виконанні своїх службових функцій. Ні Конституція України, ні міжнародно-правові акти, що визначають стандарти захисту прав людини включно з Рамковою конвенцією Ради Європи про захист національних меншин та Європейською Хартією регіональних або міноритарних мов, не встановлюють принцип вільного мовного самовизначення в сфері застосування державної мови. В практиці європейських держав такий принцип теж відсутній. Запровадження вільного мовного самовизначення для всіх було б за своєю одіозністю аналогічним запровадженню податкового самовизначення.

9. Законопроект створює правове підґрунтя для продовження розпочатої Д. Табачником руйнації української системи освіти, в рамках якої формується національна еліта. Запровадження статтею 20 законопроекту принципу вільного вибору мови навчання (та ще й "у будь-який час періоду навчання") в специфічних умовах України практично означатиме відновлення тотальної русифікації всієї вертикалі освіти і перетворюватиме систему освіти України у кузню кадрів для Росії за рахунок нашого державного бюджету.

10. Законопроект у разі його ухвалення Верховною Радою потягне за собою значні видатки з державного бюджету. За підрахунками фахівців, витрати необхідні для його запровадження в життя сягатимуть 50-60 млрд. гривень.

11. Ухвалення законопроекту Верховною Радою матиме катастрофічні для України наслідки. У найближчій перспективі інтенсифікується процес витіснення української мови з усіх найважливіших сфер суспільного життя, відбуватиметься маргіналізація української мови, виникатимуть конфлікти на мовному ґрунті, посилюватиметься мовна ізоляція та відчуження регіонів України один від одного, що покладе початок "мовній федералізації" України та її дезінтеграції як держави.

12. Законопроект є не лише спекулятивним політехнологічним інструментом нинішньої української влади у ситуації чергових парламентських виборів, а й результатом виконання нею політичного замовлення російської влади, яка здійснює безупинну гуманітарну агресію проти України. Найголовнішою складовою цієї агресії є мовно-культурна війна, остаточною стратегічною метою якої є знищення української нації як системотвірної чинника незалежної української державності.

ПОЗИЦІЯ

В ОБОРОНІ РІДНОГО СЛОВА

У тому, що на День молоді меценат Андрій Лопушанський організує для своїх земляків щось цікаве, в Самборі не сумнівався ніхто. Інша річ – що саме? Здогадки були різні. Й усіх, як магнітом, тягнуло на площу І.Франка, де мали проходити гуляння. Під вечір там зібралося близько п'яти тисяч молодих людей.

Чарівні ведучі Поліна Пруднік та Наталія Мудра-Голяк вміло розігрівали публіку. Як з'ясувалося, місцева молодь дуже талановита. Всі виконавці – і маленька Вікторія Лопушанська, і брати Андрій та Іван Деньки, і лауреат міжнародного фестивалю "Євро-пісенний вернісаж" у Києві Люба Павлішак, і учасниця другого сезону шоу "Х-фактор" Вікторія Зяблікова. А також Марічка Павлішак, Ольга Манько, Ольга Петелько – старалися, як тільки могли. Площу заповнило море пісень. Особливу увагу й шану віддавали пісням українським, які співали усією громадою. Не відставали й танцюристи – хореографічний ансамбль "Барви", учасники клубу спортивного бального танцю "Фантазія", хореографічний колектив "Резонанс", володар гран-прі всеукраїнського фестивалю сучасного танцю у Дніпропетровську та

диплома всеукраїнського фестивалю "Ритми часу-2012". Концерт тривав майже п'ять годин.

А коли місто оповили сутінки, на сцену вийшли зірки української естради. Це, а також фейєверк, стало, власне, сюрпризом від Андрія Лопушанського. Найменшим самбірчанам Андрій Лопушанський подарував запрошення безплатно поїхати у СПА-комплекс "Женева" в Трускавці, записували усіх охочих.

Однак, не забава, що насправду таки заслужувала найвищої похвали, а цілком інший фрагмент свята надовго запам'ятається юним самбірчанам.

Концерт мав на меті не лише розважити молодь, а й показати їй красу й неповторність рідної мови, чарівний народний мелос, сучасну українську пісню, яка, уопсліджена чиновниками, хоч і рідко звучить зі сцени, в радіо й телеєфірі, займає гідне місце у пісенній скарбниці світу. Хотілося привернути увагу молоді й до іншої проблеми: ця пісня, ця мова при такій "далекоглядній" політиці, яка ведеться урядом, Верховною Радою і за яку несе повну відповідальність Партія Регіонів, може зникнути назавжди. Тому в процесі свята ми

провели ще акцію на захист рідної мови. Роздали кількасот футболок з написом "Захисти українську мову", щоб пробудити відчуття готовності кожного самбірчанина стати на її захист. Я бачив, як і молоді, і люди старшого віку відразу одягали ці футболки, демонструючи в такий спосіб свою громадянську позицію, – сказав Андрій Лопушанський.

А минулого понеділка він повторив цю думку перед громадою, яка зібралася в день пам'яті жертв сталінських репресій в урочищі Саліна.

– Сьогодні ми вшановуємо пам'ять невинно убієнних 3500 осіб, для яких ця соляна шахта стала могилою, копальня була вщерть заповнена людськими тілами, – підкреслив він у своєму виступі на мітингу-реквіємі. – Тут лежать в основному представники української нації – звичайні добромільські робітники, мешканці навколишніх сіл, священнослужителі, представники інтелігенції. На жаль, сьогодні вже нічого не змінити, можемо лише разом помолитися за їхні безневинні душі. Але саме від нас залежить, яким буде завтрашній день. Сьогодні немає війни, наче немає відкритих ворогів, але на повну потужність працює "машина" знищення української нації, нашої культури та пам'яті. Нещодавно Верховна Рада України ухвалила антиукраїнський закон про мови, чим продемонструвала відверте знущання над нацією і її мовою взагалі, і над тими людьми, завдяки яким отримали мандати зокрема. Вдумаймося, цією мовою розмовляли Тарас Шевченко, Леся Українка, Іван Франко, Степан Бандера – люди, які стали світочами нашої нації і через яких світ знає і шанує нас як націю. В обороні цієї мови стояли Іван Котляревський і Маркіян Шашкевич. Зрештою, всі ми вирости під коліскові, які цією мовою співали нам наші матері. В одному з віршів Богдана-Ігоря Антоновича є такі слова:

*Слухай: Батьківщина свого сина кличе
найпростішим, неповторним,
вічним словом.*

*У воді відбилися зорі і обличчя,
кароокі люди і співуча мова.*

Не будьмо глухі до цього голосу рідної землі. Вона кличе нас, вона благає про допомогу. Втратимо мову – втратимо Батьківщину.

– Ось тут, на цьому місці, де відбулася найбільша трагедія Прикарпаття, задумаймося: що можемо зробити сьогодні, щоб не каються завтра, щоб не верталися події, які вже давно мали стати історією, щоб ми не боялися політичних переслідувань, щоб ніхто не зазіхав на нашу рідну мову, церкву? Разом ми – сила, разом ми вистоїмо, – наголосив Андрій Лопушанський.

Леся РУПНЯК

На світліні: День молоді в Самборі, учасників свята вітає Андрій ЛОПУШАНСЬКИЙ.

ОФІЦІЙНО

УКРАЇНСЬКА ПАТРІОТИЧНА АЛЬТЕРНАТИВА – НА ЗАХИСТ КОНСТИТУЦІЇ

27 червня, напередодні Дня Конституції України, Київська міська організація Конгресу Українських Націоналістів разом із партнерами по об'єднанню "Українська патріотична альтернатива" провели пікетування Адміністрації Президента України.

Активісти національно-демократичних сил передали гаранту Конституції звернення із вимогою припинити глумління над Конституцією України. Учасники акції наголошують, що сьогодні в нашій державі хочуть порушити статтю 10 Основного Закону, в якій йдеться, що єдиною державною мовою в Україні є українська мова.

**ПРЕЗИДЕНТОВІ
УКРАЇНИ,
ГАРАНТУ КОНСТИТУЦІЇ
УКРАЇНИ
ЯНУКОВИЧУ
ВІКТОРУ ФЕДОРОВИЧУ**

Шановний пане Президенте!

Громадський рух "Українська патріотична альтернатива", до якого входять: ВУТ "Просвіта" ім. Тараса Шевченка, Спілка офіцерів України, Конгрес Українських Націоналістів, Українська народна партія, Українська народна молодь, УНА-УНСО, Органі-

зація українських націоналістів, Українська партія, звертає Вашу увагу на те, що ухвалений Верховною Радою у першому читанні законопроект "Про засади державної мовної політики" є реальною загрозою стабільності не лише в Україні, а й у Європі. Верховна Рада України вийшла за рамки своїх повноважень, визначених Конституцією України. При реєстрації та розгляді цього законопроекту було допущено ряд порушень Конституції України та закону про Регламент Верховної Ради України.

Ухвалення даного закону вже у першому читанні викликало збурення у суспільстві і створило загрозу міжнародному миру та суспільній злагоді.

Поява цього законопроекту свідчить, що нинішня влада реалізує курс на фактичне руйнування Української держави. І це все робиться на догоду кремлівському керівництву.

Його ухвалення поверне практику минулого – злочинну

денаціоналізацію українців та представників національних меншин України, що врешті-решт призведе до духовного і фізичного геноциду українського народу.

Влада перейшла рубікон. Мовний законопроект від Партії регіонів украї небезпечний для суспільства, бо він розпалює міжнаціональну ворожнечу, різко звужує конституційні права українців, створює підґрунтя для сегрегації, розчленування держави за мовно-культурними ознаками, утворення на її території безлічі "удільних князівств".

Ми вимагаємо від Вас, пане Президенте, як гаранта Конституції, припинити мовну війну проти української нації, захистити Конституцію України та конституційні права громадян!

Цей законопроект має бути відкликаний з розгляду в Верховній Раді, як вкрай небезпечний для миру і злагоди в суспільстві та для самого існування Української держави!

ПОГЛЯД

КОЛИ ЗАГИНЕ НОВИЙ ВАВИЛОН?

Ольга РІЗНИЧЕНКО

**Коли скінчиться той полон великий,
що нас зайняв в землі обітованій?
І доки рідний край Єгиптом буде?
Коли загине новий Вавилон?**

Леся Українка

Не встиг Ярослав Стецько домовити останнє речення своєї доповіді в Конгресі США, як конгресмени і сенатори піднялися зі своїх місць і оплесками вітали останнього прем'єра воюючої України.

Його доповідь була присвячена історії боротьби волелюбних українців проти одразу двох озброєних до зубів сталінського і гітлерівського монстрів. Стецько особливо наголошував, що українці були єдиною в Європі нацією, яка безкомпромісно протиставила тоталітарним машинам свій Дух і прагнення свободи з любов'ю до Бога і своєї землі.

І це вперше за всю повоєнну історію у 1981 році, коли американський уряд виявив респект до революційно-визвольної концепції, що її з сорокових років втілювали у життя проти російської імперії українські націоналісти з-під стягу Степана Бандери і генерала Чупринки зброєю УПА, а пізніше міжнародною організацією Антибільшовицького Блоку Народів на чолі з Ярославом Стецьком.

Власне, сенс і мета виголошеної в американському Конгресі концепції полягала у загальній протиімперській настанові із реалізацією в майбутньому моделі світового співтовариства національних держав. Це була по суті християнська за критеріями концепція, що відповідає уяві про цивілізацію любові, до якої мав би прагнути світ в історичному розвитку. "Свобода народам – свобода людині" – таким гаслом АБН пропонувала християнську систему цінностей, за якою неприпустимі панування і насилля між націями, як і між окремими людьми. Натомість взаємоповага і національно-культурне взаємозбагачення мали забезпечити свободу і самобутній голос кожної нації в симфонії цілого світу.

Головною перешкодою здійсненню християнських підходів у світовій політиці Стецько вважав існування червоної Російської імперії. Ні один режим, навіть східні деспотії, зокрема, Китай, не представляють, на його думку, такої загрози для існування людства, як Російська імперія, що породила таке руйнівне і деморалізуюче для людської психіки явище як більшовизм. Росія дійсно не здатна мислити себе стратегічно інакше, ніж через протиставлення іншим державам і політику духовного поневолення націй, що потрапляють в зону її геополітичних інтересів.

Причина полягає у відсутності в московському імперському тілі такого важливого фактору як національна ідентичність. Кремль живе під маскою ідентичності, як злочинець під чужим паспортом, і не знає спокою, доводячи світові, що він той, за кого себе видає, полюючи століттями на реального власника ідентичності, щоб його знищити. Але всі намагання марні – українську націю, як інші нації, створив Бог, і вона незнищенна, поки жива її віра в Бога.

Київ, як столиця християнської культури, був освячений апостолом Андрієм для того народу, який жив тисячоліття на цих землях під різними іменами і мав свої звичаї, традиції, спосіб думання, що ніяк не стосувались Москвитини. Московське державне утворення виникло значно пізніше і не природно, з Божої

волі, як інші нації, а внаслідок підступів, інтриг та амбіцій на теренах татаро-монгольської Орди. В цьому і є різниця, і це розуміють російські стратеги: українці ідентифікують себе як націю за будь-яких умов і статусів, а якщо зникне імперія для росіян – їхні "руссіє" моментально перетворяться на масу невідомого роду-племінні, в кращому випадку на етнос, перед яким (чи буде на це Божа воля?) відкриваються чи не відкриваються шляхи самобутнього національного становлення і самовизначення.

Отже, відсутність національної ідентичності у свого населення Кремль компенсував формально скопійованими в українців духовними цінностями, і найголовнішою з них – Христові вірі і Церкві. Так як диявол є мавпою Бога, так Москва змавпувала, привласнила і знецінила, перетворила на фарс християнську культурну традицію Києва. І під цими фальшивими гаслами "провідниці єдиного вірного православного канону" вона увійшла в світ, щоб його начебто рятувати (Москва-Третій Рим), а насправді – уярмити під владою Князя, який сидить на її кремлівському престолі.

Тому під гаслом "Київ проти Москви" Ярослав Стецько формулював не локальну міжнародну, а світову проблему майбутнього політичного устрою на планеті. Світ, вважав Стецько, буде в тупику і не матиме перспективи, поки Москва, як державне утворення, не ввійде у свої законні етнографічні межі і не розвиватиметься "без гноблення, визиску і загарбництва інших".

Гадаю, якби жив у наш час Ярослав Стецько, то він, як політик провідницького складу, піддава би нищівній критиці політику сучасних лідерів Америки і передусім Барака Обами, що обрали Іран та регіони Близького Сходу пріоритетними об'єктами впливу на підтримку світової безпеки. Натомість досягнувши поступок Москви щодо Ірану, вони дозволили їй безперешкодно здійснювати на теренах колишнього СРСР новий євразійсько-імперський проект, не враховуючи, мабуть, що він сягає глобальних геополітичних цілей і насправді більш небезпечний для світу. Адже в містечтві підступу, цинізму і порушень будь-яких угод російському політикуму ніколи не було і немає рівних. Тому коли б Америка і Європа посприяли Росії проковтнути в найближчій перспективі Україну, це був би початок кінця для них самих. Вибухне новий Чорнобиль, але вже не на кілька областей, а на весь світ.

Єдиним з американських президентів, хто адекватно зрозумів і оцінив московську загрозу для світу, був сороковий президент США (1981–1989) Рональд Рейган. Саме за його визначенням світ сприйняв загрозу Росії, як "вісі зла" або "імперії зла". Рейганові також належить крилата фраза відносно революційно-визвольних змагань українців: "Ваша боротьба є нашою боротьбою".

Враховуючи нинішні реалії нового наступу на українську державність з боку Москви, важливо було б показати, як в останній період розпаду імперії, що очікувався світом з початку вісімдесятих років, діяли проти України московські спецслужби і їхні фасадні організації у світі.

Кремль провів мобілізацію усіх резервів, щоб не допустити на теренах України постанови держави, що за змістом і настановами наслідувала проголошену Актом 30 червня 1941 року Українську Самостійну Соборну Державу, за яку вели двофронтову війну білці УПА під час Другої Світової війни – проти Гітлера і Сталіна, і по її закінченні – проти влади московських окупантів.

Очевидно, що втілення українського національно-державного проекту на заходах, проголошених 30 червня 1941 року, одночасно констатувало б смерть імперії. Бо це була б "проекція в універсальному розумінні нового, справедливого ладу, базованого на національній засаді організації світу, на пошані до людини як Богоподібного ества, проти імперій і проти тираній." (Я.Стецько)

І це була б держава, що спиралася на державно-національні традиції Київської княжо-королівської Русі, Козацько-Гетьманської держави, Української Народної Республіки, Самостійної Гетьманської держави 1918 року, Карпатської України й останнього періоду – Української Держави, на проголошення якої 30 червня 1941 року отримали благословення від Голів обох українських Церков: Греко-Католицької – митрополита Андрія (Шептицького) і Автокефальної Православної єпископа Полікарпа (Сікорського). Але ж не на "спільну" радянську минувшину, бренд ВОВ і примітивну радянську попу, яка б'є по вухах з вуличних ресторанів і домашніх "ящиків", щойно пересікаєш збручанські кордони, що з цих пропагандистських та естетичних засад формувалась й понині існує пострадянська Україна.

Отже, успішний виступ прем'єра останнього, незалежного від Москви, українського уряду в американському Конгресі, схвалення і підтримка Білим Домом національно-визвольної концепції воюючої України послужила Кремлю сигналом для початку масованої психологічної атаки проти українських націоналістів, тотальної інформаційної війни, спрямованої на дискредитацію українських духовних цінностей, героїчних

тажів і статей на цю тему в наступних газетах і журналах:

1. Московська газета "Известия" від 23 листопада 1983 року стаття під назвою "О провале одной провокации украинских буржуазных националистов".

2. Московська газета "Комсомольская правда" стаття під заголовком "Потерпела провал очередная попытка ЦРУ возродить подпольную бандеровскую сеть на территории Советской Украины" 23 листопада 1983 р.

3. Київська газета "Правда України" 23 листопада 1983 р. стаття під назвою "С поличным оборотень из ЦРУ или полный крах одной антисоветской вылазки оуновских недобитков".

4. Київська газета "Сільські вісті" від 23 листопада 1983 року – "Зрадники без гриму" Радянський громадянин викриває підступи оунівської еміграції".

5. Київська газета "Радянська Україна" від 23 листопада 1983 року "Анатомія антикомунізму. Провал прислужників ЦРУ".

6. Орган КГБ для еміграції "Голос Родины" 29 листопада "Об украинских националистах, Ярославе Стецько Холуйство в гестапо украинские националисты сменили на холуйство в спецслужбах НАТО".

7. Московська газета "Известия" від 25 листопада 1983 року "продовжує розвінчувати підіривні дії української еміграції на чолі із Стецьком".

8. Московський щотижневик "Новое время", що видається російською, англійською, французькою, німецькою, іспанською, португальською, італійською, польською і чеською мовами. "Новое время" № 48 від 25 листопада 1983 року "Служили фюреру, служат Рейга-

Ярослав та Слава СТЕЦЬКО на одному з міжнародних конгресів, організованих Антибільшовицьким Блоком Народів

епох нашого народу в минулому, Героїв Нації, наших провідників.

Іван Мазепа, Симон Петлюра, Євген Коновалець, Степан Бандера, генерал Тарас Чупринка, Ярослав Стецько – символи національно-визвольної боротьби ставали об'єктами тепер вже вербальних шибениць і проклять по тих полюваннях, замахах і убивствах, що за життя вони терпіли від окупантів.

Тут скористаємося звітом для відділу пропаганди і агітації ЦК КПУ лише про декілька днів, "виіршальних для майбутнього устрою світу вісімдесятих":

"22 листопада 1983 року в столиці України була скликана Спілкою журналістів для радянських і зарубіжних журналістів прес-конференція з метою ознайомлення їх з фактами про діяльність українських націоналістів. Ця надзвичайна прес-конференція організована з ініціативи міністерства іноземних справ Української Радянської Соціалістичної Республіки.

Хоч про цю конференцію детально повідомляли радянські газети вже наступного дня, а саме 23 листопада 1983 року, але по першій програмі українського радіо Київ репортаж був переданий тільки о 18.40 за місцевим часом, а по телебаченню Київ – о 21.35.

Відділ пропаганди і агітації має в своєму розпорядженні тексти репор-

ну..."; № 49 від 2 грудня 1983 року 1983 продовження статті.

9. Газета КГБ "Вісті з України" від 29 листопада 1983 р.

10. "News from Ukraine" № 49 (181) 10.12. 1983 – це повідомлення розіслано по всій україномовній пресі в ЗДА.

Усі ці статті стосувались публічних одкровень М.Кухтяка, "простого сільського хлопця з Івано-Франківщини, який завдяки советській владі закінчив школу, інститут" і зайнявся суспільно-корисною справою в якості кеґебістського агента, очорнюючи лідера ОУН Я.Стецька.

Від 1981 року протягом десятиліття майже щодня в радянських і діаспорних, залежних від КГБ, виданнях, крім вищезазначених, а також в "незалежному" двотижневик "Українське життя" (Чикаго), журналах "Новий шлях", "Самостійна Україна", "Америка" виходили матеріали, в яких Степана Бандеру називали "вбивцею", і навіть знайшовся львівський єврей на ім'я Симон Візенталь, який свідчив, що Бандеру убив його тьотю узимку 1941 р., хоч провідник перебував у цей час у концтаборі. Про генерала Чупринку писали, що він примушував своїх підлеглих "топити в криницях українських патріотів", а про Стецька – що він проголошував українську незалежність разом з німцями і "у камері концтабору Саксенгаузені ходив одягнений

у поліційний мундир і стриг вуса під фюера". Бандеру і Стецька звинуватили у "братовбивстві", вони начебто підписали наказ про вбивство Сціборського і Сеника, і це вже по тому, як були оприлюднені документи, що їхнє вбивство організував заглиблений в ОУН у двадцять років Кіндрат Полуведько, той самий, що й був організатором вбивства засновника ОУН Є.Коновальця. Генпрокуратура СРСР звернулася до урядів західних країн і США з вимогою видати "військових злочинців, українських націоналістів, які співпрацювали з Гітлером", і це звернення підтримали американські "єдинонеделіміці" з кіл таких розкручених видавців в Америці, як "Посев", "Континент", "Новое Русское Слово". Від УРСР вимогу на видачу "військових злочинців" підписав тодішній заступник генерального прокурора Михайло Потебенко.

Фактично проти бандерівців на Заході у вісімдесятих роках масованим фронтом виступили в інших ситуаціях опоненти між собою малоросійського штибу радянські, русофіли, демократи, соціалісти, ліволіберали, мельниківці, двійкарі, разом з "єдинонеделіміцями", які в геноциді проти українців звинувачували партократів – сталиністів, Україну ж вважали законною територією Росії, "частиною тіла, яке не можна різати по живому". На цих же позиціях стояла значна частина американських журналістів, науковців і політиків з демократичного табору, які, приміром, в "Нью-Йорк Дейлі Ньюс", престижному кварталнику "Форейн Полісі" виступали проти надання на радіо "Свобода" можливості говорити про ті періоди в історії, коли Україна мала державність або про змагання проти московського ярма. Наприклад, професор Джон Армстронг виступав проти подібного роду передач, мотивуючи це тим, що "незалежність не є єдиною бажаною альтернативою для України. Можливий також автономний національний розвиток на взір сучасної Каталонії в післядиктаторській державі як модель для майбутньої України". У 1985 році у Нью-Йоркському журналі "Вілледж ворс" була розгорнута компанія проти Рейгена – як ледве не колаборанта нацизму за його відвідини цвинтаря в Бітбургу, одночасно проти Степана Бандери і Ярослава Стецька у статті "Рейган і лоббі воєнних злочинців".

При цьому характерно, що в одних і тих же виданнях тими ж самими авторами у шістдесяті-сімдесяті роки писалися статті абсолютно протилежного, тобто націоналістичного змісту. Аналізуючи ці факти, можна тільки уявити собі, якою кількістю агентів російських спецслужб у повоєнний період були нашіпговані Захід і Америка, і це лише для того, щоби в певний момент "вистрілити" задля потрібного Москві ефекту. Засоби масової інформації, преса, радіо, телебачення закидалися горами наклепів і провокацій проти головних постатей тої героїчної епохи нашої історії, що пов'язана із двофронтовою війною України. Залучали навіть "про ватиканських" греко-католицьких ієрархів, опозиційних до патріарха Іосифа, що забороняли у підвладних їм виданнях типу "Америка" згадувати Акт Державності 30 червня 1941 року.

Власне, чому під найсильнішу атаку потрапила саме тема двофронтової війни? "Основна мета ворога: угробити у вільному світі усвідомлення факту двофронтової війни України й її ініціаторів, носіїв, організаторів. Без неї Україна була б предметом, а ніколи підметом у часі дужання двох тоталітарних імперіалізмів. Але Україна десятирічною збройною боротьбою проти Німеччини й Росії засвідчила свою підметеність. Отже стала орієнтиром для вільного світу" (Ярослав Стецько). Особливо тяжким ударом прозвучала заява 8 лютого 1986 року від Світового Конгресу Вільних Українців (СКВУ), який у 1967 році прийняв Маніфест про героїчну епоху Повстанської України з початку від 30 червня. Тепер же в заяві значилось протилежне: "Оунівці під проводом Бандери і Стецька не поставили справи державності як загальну справу, але поставили її як справу вузької партійну. Тому українське громадянство не почувало себе відповідальним за них." (г.: "Гомін України" 26 лютого 1986 р., за декілька місяців до Чорнобильської катастрофи і упокоєння Ярослава Стецька).

І ця заява була зроблена, коли за чотири роки до того Тарас Гунчак оприлюднив протокол перемовин з німцями і Меморіал з архіву НСДАП, в якому зокрема застенографовані слова Стецька на перемовинах, що

"держава, яка постала, яка була проголошена з ініціативи ОУН, є добром українського народу, і через це ОУН не може заперечити його існування. Якщо ви вважаєте, що таке відкликання є потрібне, то ви зверніться до Українського народу і нехай він проведе плебісцит, чи українці хочуть самостійної України, чи не хочуть?".

Цікаво, що тоді ж, у листопаді 1982 року, газета "Вашингтон пост" помістила велику за обсягом статтю Томаса О'Тула під заголовком "Нацистські колаборанти були вербовані, як союзники", що була рецензією на книгу Джона Лафтуса. У відповідь з опротестуванням цих наклепів виступила Катерина Чумаченко, тоді директор Української Крайової Інформаційної Служби (ЮНІС) у Вашингтоні. У своїй критиці Катерина Чумаченко писала, що "Аллан А.Раєн, голова Бюро спеціальних інвестицій в Департаменті справедливості заперечив усі неправдиві "факти", начебто ОУН була спонсорована нацистами. В 1941 році, як тільки німці увійшли в Україну, українці негайно проголосили самостійність і організували уряд на чолі з Ярославом Стецьком, що спровокувало німецькі репресії. Ці репресії спричинились до постанови УПА, яка вела боротьбу і проти нацистів, і проти советів. Де ж тут "колаборація з нацистами" – питає Катерина Чумаченко. Насамкінець вона подала, що 8 серпня 1951 року американський Уряд зняв ОУН з реєстру проscribeваних організацій, уможлививши їй членам емігрувати до США." (г.: "Свобода". Джерзі Сіті і Нью-Йорк, 4.12.1982). Тобто всі перевірки, які вели по війні лояльні в той час до советів американські спецслужби, показали, що бандерівці навпаки, на відміну від тих же советів, які перед війною активно співробітничали з нацистами в політичній та економічній сфері, ніколи союзниками чи партнерами нацистів не були. Це, до речі, підтверджує той факт, що "в 1944 році, коли німці програвали вже війну, то вони за всякий спосіб намагалися налагодити порозуміння з українцями. Деякі з наших людей цього не зрозуміли, але це були деякі з поза Організації, бо УПА дуже виразно визначилась заявою під назвою "Нова східна Політика Німеччини", викриваючи їхні плани". (Документи про 30 червня. З г. "Шлях перемоги" від 18 липня 1982 року).

Постає питання, чому аж досі Росія не збавляє градусів у дискредитації ОУН-УПА-УГВР вкиданням в інформаційний простір чергових порцій дез і фальшивок?

Сама собі даю відповідь: через хронічний страх перед бандерівцями, який не вгває. Бандерівці – це єдина сила, з якою совети ніколи не могли домовитись. Бо справжні бандерівці завжди вибирали смерть, аніж зраду. Дуже важливо, що ОУН спів творили сини священників, у великій мірі – Степан Охримович, Іван Габрусевич, Степан Ленкавський, Степан Бандера, Ярослав Стецько – віруючі і практикуючі християни.

У родині Ярослава Стецька було тринадцять священників. Його рідний вуйко о.Володимир Чубатий, якого ув'язнює пропам'ятна плита в крипті св. Софії у Римі, замучений НКВД на очах сотень людей за Боже слово, о.Райх (його свояк) закатований НКВД, його розірвали, прив'язавши до коней, а всі три його сини загинули в УПА. Його батько Семен був організатором акції 30 священників, які переслали петицію до царя, щоб їх 30 забрали на заслання, а звільнили Митрополита Кир Андрея.

Сл.п.Іван Габрусевич був замордований в концтаборі Саксенгаузен, сидів у тому ж бункері, що і Ярослав Стецько. Двох братів Степана Бандери закатовано в Авшвіці. В УПА починали і закінчували день молитвою, а її Головнокомандувач, генерал-хорунжий Роман Шухевич загинув з хрестиком на грудях і вервицею. Він, Степан Бандера, Ярослав Стецько були до війни активними діячами Маріїнських дружин.

На моє глибоке переконання, сучасна Україна матиме шанс стати справжньою державою лише за умов, коли в її підвалині будуть покладені принципи Держави, відновленої 30 червня 1941 року. І цього страшно боїться Росія. Бо тоді з Божої ласки і під Покровом Богородиці Україна буде непереоможною державою, а імперія сконає як страшний сон.

Залишається звернутись до молоді:
Знаходьте в душі Бога,
йдіть до Церкви,
ставайте справжніми бандерівцями
і ми здобудемо УССД!

ДУМКИ З ПРИВОДУ

"То яка ж Ви бандерівка, як забули, що сьогодні 105-а річниця з дня народження Романа Шухевича!!!"

"Перетинаємо кордон. Тепер ми за Збручем. Звідси вже починається зона Совдепії", – каже мені водій, в якого за ті 24 години, що гостила в його оселі-музеї у Летячому, встигла закохатися, піднімаючи в уяві його постать до самих небес. Микола Гірбаль попросив допомогти підібрати з його архіву документи з життя родини, трьох етапів майже безперервної "отсідки" 70–80-х років, і четвертого "етапу" – вже у якості депутата Верховної Ради. Це все для експонування на виставці у родинному осідку, який по смерті рідних вирішив перетворити в музей.

Передусім це "Галерея Богдана", в якій представлені малюнки його брата Богдана, блаженної людини, що вміла розмовляти зі світом не словами, а винятково олівцем і перою, святий, який майбутнє якісь дуже важливі повідомлення із потойбіччя світу, які слід ще розшифровувати, ці пророчі символічні знаки. До речі, професори мистецтвознавства, експерти живопису вже визнають, що феномен Богдана не піддається раціональним поясненням і належить до інших, недоступних для звичайного сприйняття герменевтичних сфер.

На другому ж поверсі у надбудованій мансарді він відвів кімнатку для експозиції, в якій зі стін дивляться на нього самого і на всіх майбутніх відвідувачів з прекрасних панорамних колажів поряд з іконою Всіх Святих Землі Української його друзі і побратими, які для нього, а з часом і для всієї нації сприйматимуться теж як святі...

Менше з тим, як любив повторювати у розмовах пан Микола, авто звертає з магістралі, і ми їдемо повз капличку по лісовій стежині, де здалеку у перспективі видніється високий кам'яний хрест.

"Ви знаєте, що сьогодні за день?" – питає Гірбаль. – "А яке число? Я щось загубилася в часі." "Сьогодні 30 червня". "О, Боже, – вигукую, – я ж ще дорогою до вас дописувала статтю про цю ключову для повоєнної історії України подію." "А ще яка сьогодні річниця?" – не припиняє допитувати мене пан Микола. Я зовсім гублюся, а він по-доброму дорікає: "То яка ж Ви бандерівка, як забули, що сьо-

годні 105-а річниця від дня народження Романа Шухевича!!!"

Ми під'їжджаємо ближче. Хрест, за словами Гірбаля, стоїть там, де начебто за словами високопоставленого енкаведиста, який приїжджав на це місце вже у часи Незалежності, їхня група (він один із убивць Шухевича) викинула і підпалила його тіло. Мали вивезти труп подалі на Схід, щоб там знищити, але авто заглохло й не хотіло далі рухатись. Тому й довелося порушити наказ начальства.

Тим часом до Хреста з'їжджалися активісти громадських організацій – "Союзу Українок", "Просвіти", представники влади з Борщова, священник Греко-Католицької церкви, жіноча співоча капела, старші люди, дітлахи, мешканці сіл, що межують з с.Гуків (див. світлинку). Усі знають пана Гірбаля, вітають і просять виступити. Після гімну УПА, спільної молитви запрошують до слова багатолітнього політв'язня, письменника і депутата ВР першого скликання Миколу Гірбаля. Але яке ж моє було здивування, що після п.Миколи запросили до слова його гостю, тобто мене. Чи можливо було б у нас таке на Слобожанщині, щоб поперед влади запрошувати до слова незнайому людину, і це тому, що вона гостя? Ні, звісно. У нас би представники влади сприйняли це як образу і мстилися б ведучим до скону. А тут отак легко! Звісно, я представилась від Конгресу і передала вітання від голови Проводу Степана Брацюня. Головний мій меседж був про те, що справжня Україна будуватиметься на засадах 30 червня – тої героїчної епохи, символами якої є для нас усіх Степан Бандера, генерал Тарас Чупринка, Ярослав Стецько. Бо це буде християнська країна, і вона накреслить світові шлях до Христа Спасителя і цивілізації Любові. Цікаво, що проводжали нас, підійшовши до авто, правнучка міністра фінансів уряду Ярослава Стецька, а також пані Люба і пані Віра, зв'язкові УПА з 1947 року, члени Конгресу з часів пані Слави Стецько. Напевно, в цій моїй несподіваній поїздки на край Галичини було якесь провидіння...

ПОРЯТУНОК ПОТОПАЮЧИХ – СПРАВА РУК САМИХ ПОТОПАЮЧИХ або Хто гарантує нам наші права

Леся РУПНЯК

У день, коли ховали Бориса Возницького, Львів зрозумів, що втрата ця – неправова, що осиротіло не лише древнє галицьке місто, а й ціла Україна. Бо такі люди, як Борис Григорович, народжуються раз у століття, а, може, й рідше. Однак, не минуло й дев'яти днів після смерті директора Львівської національної галереї мистецтв, як віднайдені й зібрані ним мистецькі шедеври почали розбазарювати. На сайтах з посиланням на наближене до влади джерело з'явилася інформація: міністр культури України Михайло Кулиняк має намір передати римо-католицькій церкві, а точніше костелу св. Лаврентія у Жовкві, два унікальні батальні полотна пензля Мартіно Альтомонте. А вслід за цим розгорнулися події, які серйозно насторожили громадськість і музейників.

Щоб краще зрозуміти, чому саме ці полотна стали каменем спотикання, вдамося до історії.

Італієць Мартіно Альтомонте (1657–1745) був придворним художником короля Яна III Собеського. Прагнучи увіковічнити свої бойові подвиги, зокрема, перемогу над турецькою армією, король замовив художнику дві картини – "Битва під Віднем" та "Битва під Парканами". Ці монументальні полотна, розміром 800 x 830 см та 880 x 780 см відповідно, зайняли місце в бічних трансептах Жовківського костелу поряд із двома попередніми творами цього автора "Битва під Клушино" та "Битва під Хотиним", доповнивши таким чином пантеон лицарської слави, яким від початку був костел св. Лаврентія. До речі, роботи були присвячені переможним битвам польських полководців, які мали українське коріння. Їх вважають найбільшими за розмірами батальними картинами Європи.

На жаль, час не виявився добрим лікарем для згаданих творів мистецтва. Довіршила руйнацію радянська політика войовничого атеїзму: в храмі розмістили склад. Якби не Борис Григорович, який буквально знайшов картини у 60-х роках минулого століття, впізнав і врятував їх, сьогодні не було б про що говорити. Втім, як згадував він сам в одному з своїх останніх інтерв'ю, "Битва під Віднем" через неналежне зберігання була в жахливому стані вже в середині XIX століття. Коли ж працівники картинної галереї демонтували її з Жовківського костелу, виглядала просто жалюгідно. Після реставрації В. Овсійчука "Битву під Віднем" розмістили в Олеському замку, однак експонували не цілу, оскільки вона на вміщалася на стіні, щось близько трьох метрів полотна залишалося змотаним у рулон. Натомість "Битву під Парканами" навіть не розмотували – не було відповідного місця. Так вона пролежала майже 30 років. І ось (можна тільки уявити, яких титанічних зусиль це коштувало Борису Возницькому) з'явилася можливість подарувати картинам нове життя, Європейський Союз виділив на їх реставрацію близько 2 млн. євро. Реставрація відбувалася у Варшаві, але працювали польські й українські, зокрема, львівські реставратори разом. Робота була складною й вимагала високого професіоналізму, застосування високоякісних реставраційних технологій. В 2011 році реставрація завершилася. Б. Возницький не мав найменшого сумніву щодо того, де ці полотна повинні експонуватися: для "Битви під Віднем" найкраще підходив Олеський замок, а для "Битви під Парканами" – Золочівський. Відповідно почали готувати приміщення, які для вигідного розміщення полотен для огляду потребували певної реконструкції. Зрозуміло, якби жив Борис Григорович, все так і сталося б, і жодних дискусій не

Фрагмент картини
Мартіно Альтомонте
"Битва під Парканами"

виникало б. Однак, невблаганна смерть забрала від нас цю Богом дану для порятунку української культури людину.

Міністр культури Микола Кулиняк навіть не полінувався приїхати до Львова, щоб особисто вивчити це питання. Допомогти йому в цьому прийшли львівські музейники і реставратори, представники громадських організацій, інтелігенція міста, які стали пікетом під стінами облдержадміністрації. Треба сказати, що одностайної думки щодо місця, де повинні експонуватися картини, вони не мали, однак усі глибоко поважали рішення Бориса Григоровича.

– Він мав чітке бачення – хотів, щоб у кожному замку було своє полотно, – сказала директор музею "Жовківський замок" Софія Каськун. – Це мало бути своєрідною родзинкою для туристів.

При цьому вона не приховує, що й сама хотіла мати картини в замку, навіть обговорювала з Б. Возницьким цю ідею. Однак, дуже поважає думку Бориса Григоровича, який рідко помилявся у таких випадках.

Натомість усіх стривожив поспіх, з яким міністерство намагається вирішити долю картин. Ще більше сумнівів у душах пікетувальників посіяв голова Львівської ОДА Михайло Костюк своєю заявою: обіцяючи гарантувати лише те, що його "позиція у цій справі не зміниться". В чому ця позиція полягає, він так і не пояснив. Міністр культури, навпаки, сказав, що польські колеги кілька разів зверталися з проханням передати картини до римо-католицького храму, не назвавши при цьому ні прізвищ, ні статусу цих колег, не кажучи вже про обґрунтовану підставу. До речі, така заява українського міністра щонайменше здивувала заступника директора краківського музею "Королівський замок на Вавелі", який підкреслив, що польська сторона не може і не хоче налягати на якомусь рішенні щодо даного питання: "Нема жодних підстав, щоб ми тут щось вирішували. Рішення відносно картин може прийняти лише Україна. І воно повинно бути узгоджене з Львівською галереєю мистецтв, оскільки ці полотна належать саме їй".

За розпорядженням голови Львівської обласної ради було створено спеціальну робочу групу щодо збереження культурної спадщини Львівської національної картинної галереї мистецтв, яку понад 50 років примножував Борис Возницький.

Зрозуміло, розбіжність у думках посадовців різного рангу спричинилася до виникнення різних версій щодо справжньої причини виникнення поспіху, з яким намагалися так чи інакше вилучити картини з музейних фондів. Масла в вогонь підлило ще й те, що заступнику генерального директора Львівської галереї Володимиру Пішки в Києві, куди його спеціально викликали, запропонували на деякий час

розмістити полотна Альтомонте в столичному музеї "Мистецький арсенал". Отже, передати костелу, тимчасово розмістити там для експозиції, виставити в Києві – одне слово, підходить будь-який варіант, при якому полотна випадають з поля зору львівської громади й музейників, які горою стали на їхній захист. Чому? Депутат Львівської міської ради Віра Лясковська схильна припустити, що така запопадливість міністерства є не чим іншим, як замовленням Президента, який міг пообіцяти польській стороні передати ці полотна в костел, куди з київського "Арсеналу" їх легше буде вивезти. Та ще й не відомо, каже громадська діячка, чи вони там залишаться. Ця версія виглядає логічною з огляду на те, що свого часу ще Войцех Ярузельський звертався до радянських високопосадовців з проханням передати Польщі згадані батальні полотна.

– Міністерство Польщі, – переконаний співголова робочої групи, кандидат історичних наук Ярослав Федорук, – вважає ці полотна історичною спадщиною польського народу. Однак вони – частина і нашої історії. Крім того, належать до українського національного мистецького фонду, а значить – українському народові.

Втім, закиди щодо так званої історичної справедливості можна було б ігнорувати, особливо, якщо взяти до уваги, що у війську короля польсько-литовсько-руської держави Яна III Собеського було 13 тисяч українців, що становило дві третини всього його війська.

Можна було б повірити в добрі наміри й тих, хто говорить про більш чи менш тривале експонування картин поза межами галереї, якби не те, що їхня страхова вартість лише... 10 мільйонів доларів, тоді як справжня оцінюється сотнями мільйонів доларів. Це означає, що коли з картинами щось станеться або вони зникнуть взагалі, картинна галерея отримає копійчане відшкодування. І все відбуватиметься згідно закону. Саме цей факт плюс намагання в будь-який спосіб вилучити картини насторожують особливо.

Розмовляємо з донькою Бориса Возницького заслуженим працівником культури України, доцентом кафедри реставрації Львівської національної академії мистецтв, завідувачкою реставраційного відділу Львівської національної галереї мистецтв **Ларисою Возницькою**.

– Не маю права робити жодних припущень щодо причин такого нездорового інтересу до полотен Альтомонте, бо не маю фактів, підтверджених документами. Можу лише сказати, що члени комісії Міністерства культури, які останнім часом приїжджали до нас, видалися упередженими, – каже вона.

– Що наштотувало вас на цю думку?

– Запитання, які нам задавали. Наприклад, чому ми хочемо натягувати картини у вертикальному положенні.

– А хіба можна їх оглядати в горизонтальному?

– Проблематично (сміється). Якщо ж серйозно, то у випадку з картинами особливо великих розмірів це допускається. Однак, переконана, фахівці такого рівня мали б знати, які спеціалісти працюють у Львові, і, кажу це лише заради справедливості, що вони демонструють тільки високий і дуже високий клас майстерності. Наш відділ чітко продумав спеціальну програму натяжки цих полотен у вертикальному положенні. Проект був настільки продуманим, що нам це вдалося значно легше, ніж у Польщі, де проводили горизонтальну натяжку. Досить різко запитували й про те, чи мали право піднімати стелю в замку, щоб зробити відповідне місце для експозиції. Ми ознайомили їх з проектною документацією й розрахунками, розробленими інститутом "Укрзахідпроектреставрація".

– Переконали?

– Думаю, що в чомусь – так, якщо, звісно, не йдеться про попередню заангажованість.

– Ларисо Борисівно, звідки взялася ця цифра страховки – 10 мільйонів? І чому, справді, вона така низька?

– На жаль, не знаю. Я сама почула про це вже після смерті батька. І це справді великий ризик. Однак, якби ця цифра й була значно більшою, картини все одно не можна було б ні переміщувати з місця на місце, ні зберігати в запропонованих приміщеннях. У костелі нема вивіреного режиму температури, вологості, не кажучи вже про охорону й реставраційний нагляд. У київському "Арсеналі" відсутні відповідного розміру стіни.

– Ларисо Борисівно, я знаю, що на момент нашої з вами розмови, обидві картини вже розмістили в Олеському й Золочівському замках.

– Так. І на це були причини. По-перше, полотна, які нещодавно були на реставрації, не можуть довго бути згорнуті. Це може їм зашкодити. По-друге, так хотів Борис Григорович, він практично все зробив для цього, і нам залишилося лише виконати його волю. Тому керівництво галереї, всі працівники дійшли висновку, що картини слід негайно розмістити в призначеному для них місці. Нас підтримала обласна рада, залишивши, щоправда, останнє слово за фахівцями, які увійшли до складу робочої групи, створеної розпорядженням її голови. Робоча група теж ухвалила рішення, аналогічне до нашого. По-третє, що мені особливо приємно, воля Бориса Григоровича виявилася непорушною і для громади. Громадськість Золочева й Олеська твердо заявила: картини оберігатиме й нікому не віддасть. Таким чином "Битва під Віднем" чекає своїх шанувальників в Олеському замку, а "Битва під Парканами" – в Золочівському.

– Борис Григорович Возницький – Герой України, кавалер багатьох орденів і медалей, лауреат Державної премії ім. Тараса Шевченка, людина, яка удостоїлася багатьох інших державних і міжнародних нагород. Однак усе це жодною мірою не оцінює його праці за для Української держави. Мав дивовижну силу переконання – вмів співпрацювати з чиновниками різних режимів і різних структур; фантастичну працездатність – пам'ятаю його з лопаткою на розкопках, впорядкуванні замкових територій, що аж ніяк не входило в обов'язки директора. Саме завдяки йому спадщина Львівської національної галереї мистецтв оцінюється нині в десятки мільярдів доларів. Чи не є інцидент з картинами Мартіно Альтомонте першим кроком до її розкрадання?

– Навіть страшно про це подумати. Але вже була заява такого собі пана Івановського, колишнього начальника управління охорони культурної спадщини Львівської обласної державної адміністрації, про бажання від'єднати замки від Галереї...

В Основному законі нашої держави записано: "Держава забезпечує збереження історичних пам'яток та інших об'єктів, що становлять культурну цінність..." Гарантом дотримання цього положення в даному випадку є лише громада Львова і двох невеликих галицьких містечок.

ХАРКІВСЬКІ ВРАЖЕННЯ

ГОЛЛАНДСЬКІ
ВБОЛІВАЛЬНИКИ І МИ

Хо́да голландських фанатів футболу у Харкові

Ольга РІЗНИЧЕНКО

Несподівано переді мною з подвір'я (із тих, що нагадують кіно про громадянську війну), вигулькнула гаряче помаранчева зграйка голландських вболівальників. Як вони опинилися тут, за Благовіщенським базаром, у районі ніколи не реставрованих і без ремонту двоповерхових будинків початку минулого століття: з дерев'яними флігелями, із водою і туалетом на вулиці, вуличними ятками і пивними ларками посеред сірих обшарпаних стін – незрозуміло. Але і для бабусь, які сидять на кожному "крилечку" з котями на колінах, і для їхніх вічно юних і вічно п'яних онуків у брудних, протертих до дірок трикотажних штанах і домашніх капцях, які зранку до ночі блукають запиленими вулицями в пошуках, де наллють, – голландці точно уявлялись летючими пришельцями з космосу або навіть з іншої сонячної галактики.

І чи це дійсно не було допінговим видінням з обох сторін – господарів і пришельців? В тому й річ, що ні. Бо я ж це бачила на тверезе око! Двір, розкреслений мотузками із помаранчевими прапорцями, ліхтариками і гірляндами, серед яких футбольні фани сушили свої кожного ранку випрані в тазиках фантастично сонячні костюми... І їхні щоденні двотижневі походи в місто урочистою процесією – з дудками, барабанами, пищалями в руках і на головах – у шоломах, циліндрах, скафандрах, неймовірних дротяних пірамідах, обмотаних триколоні-

ми перами, як на прапорі їхньої країни, з морквинами у вухах, різьками, дзвіночками й гривастими левенятами на чолі. Чи не подібне свято влаштовували сто років тому кубофутуристи у Харкові?

Маршрут цього помаранчево-футбольного братства вгору на Сумську і далі до фан-зони, що на Майдані, пролягав тою ще не займаною історичною частиною міста, що невидимо зберігає дух Квітчиних одарок, які незмінно, з минулих століть, торгують на базарі бубликами і б'ють-товчуть чоловіків-п'яничок, а також гострих на язик молодих і вродливих улян й пихато дурнувятих кандзюбенок із "Сватання..." ...І це справді виглядало дуже колоритно, як пишні сучасні одарки обдаровували карнавальних голландців посмішками і пірижками з яток, і уляни в коротеньких спідничках змушували їх обертатися із відкритими від захоплення красою дівчат ротами...

Взагалі, мені здається, голландцям, попри, можливо, деякі побутові незручності й обмеження у звичних для них розвагах, було добре у Харкові. Це ніби територія, суголосна їм за ментальністю й емоційним складом. Зовсім інакші німці – з ними був інтуїтивний бар'єр, психологічне відторгнення. Особливо це відчувалося, коли опинявся з ними у закритому приміщенні, наприклад, в одному вагоні метро. І це парадокс, оскільки історично місто Харків ні з якою іншою європейською культурою не контактувало так енергійно і плідно, як з німецькою, починаючи від заснування Харківського університету.

Але я собі не уявляю, щоб німці з таким трепетом і любов'ю, як голландські вболівальники, вивчили і співали український гімн. Або всадили б собі на плечі міліціонерів і ганяли з ними по фан-зоні. Пів-Харкова точно вболівали за голландців на матчах. І вони, попри поразки своєї збірної, що також може бути для нас прикладом, переживали за своїх гравців, їхній тяжкий моральний стан, а не сварились і не ганьбили їх, як часто це буває у наших. Бо футбол для голландців – один із проявів національної ідентичності і солідаризму. Саме прояву, а не засобів чи інструменту. Ті ж перебувають у іншій площині, духовній, і полягають у вірності цінностям, що сповідує нація.

Як на мене, у духовних нетрях Слов'янщини від часу її заселення у XVII столітті зберігається імпульс, важливий для голландців, що й сьогодні є для них головною цінністю. Культ індивідуальної свободи і людяності, пов'язані із забезпеченням життєвих потреб кожної людини. Із такою метою прийшли у Дике Поле перші переселенці з Правобережжя. Тому, можливо, голландці в Харкові, відчуваючи цю корінну спорідненість (слобода-свобода), легко інтегрувались у цей простір.

Від культу індивідуальної свободи, помноженого на людяність, – щирість і вдячна миролюбність голландців до інших націй. І ця мотивація знайшла відгук в українців у довірі і симпатії до них.

Ми справді дуже схожі – креативністю, почуттям краси й життєвим гедонізмом з тою лише різницею, що в нас, на відміну від голландців, сильно пошкодженій оцей такі первісний соціальний ген індивідуальної свободи. Тому й ходять сьогодні нащадки вільних черкасів Гончарівкою напідпитку, у брудному дранті, а голландці – такі ж, як ми, естети, розумники і життєлюбні – веселі, в чистому, з гарними парфумами, і вдома, і в мандрах, роз'їжджаючи по світу, усім своїм виглядом показують, яке все ж таки прекрасне ЖИТТЯ!

Можна, звичайно, шукати собі виправдань фатальним сусідством із хижацькою Москвою.

Та чи хтось би спромігся нам завдати шкоди, якби ми самі її собі не робили?!

От наприкінці XVIII століття, коли "Катерина-суча дочка" вирішила підійти під себе наш край, як це їй вдалося? Не прямим же військовим протистоянням... Прислала вона до нас кризис-менеджера графа Румянцева. Він з одним паном полковником поговорив, з іншим, третім. Грошенят пообіцяв їм у новій інфраструктурі, земельки, нерухомості, та неабияких, а щоб значно перевищували сусідські володіння... І все. Рік-другий – вольності для цілого краю розвіялись як дим у повітрі. І усі як один – на службу до "сучої дочки", і хто продався, і хто купився...

Прокинулася одного разу нація, як прибита, у підданстві чужій імперії і сама себе не впізнала. І вже під кінець XIX століття отримані хабарами за зраду нації землі і маєтки правнуки панів полковників пропили-проїли, програли в карти, про що і досі нагадують руїни палаців, розкидані по мальовничих кутках Слобожанщини.

Головна, на мій погляд, якщо не єдина, причина хронічного національного зрадництва – відчуття власної свободи за рахунок поборення ближнього, бажання переплунути сусіда, насолити йому, поспувати життя і з того порадіти. Бо ні москалі, ні поляки, ні хто інший не вражають амбіції українця більше, як сусіда, у якого на городі краще вродило, теля окотилося і дочка першою заміж вискочила. І це той наш родовий гріх ще з княжих часів, що наші визначні проповідники закликали націю його спокутувати від Кліма Смолятича, Касіяна Саковича до Тараса Шевченка...

Наше розуміння власної свободи обмежується часто тим, що ми в матеріальному і кар'єрному рості досягаємо вищих результатів, ніж ті, хто до нас ближче: в сім'ї, на роботі, в партії, одне слово, – у своєму середовищі. І цим пишаємось. Цю ілюзорну перевагу над ближнім отожднюємо із почуттям власної вищості – свободи в сенсі панування над своїм уявним конкурентом. Це можна порівняти і також проілюструвати ситуацією кінця XVIII століття, коли козацькі старшини, отримавши дворянські титули, покріпачували своїх вчорашніх побратимів, вільних козаків, з якими ще вчора ходили в походи і, можливо, їли з одного котла... Тож хто знає, чийх нащадків з перегаром за кілометр – панів чи покріпачених козаків з Гончарівки – розважали під час Євро-2012 голландські фани... І чийх нащадків хто буде розважати через деякий час, що летить, як відомо, швидше і швидше...

Маємо повторювати собі прописні істини, що свобода не купується за жодний рахунок у банку – бо як би хто не хотів: ні царське ложе, ні золотий унітаз не забезпечують людині солодкі сні і легкість у шлунку...

Культ індивідуальної свободи – це ніщо інше, як людяність, турбота про свободу ближнього, своєї нації, держави, що й відкриває любов і повагу до нас людей інших націй-держав. Ми маємо про це розмірковувати і у родинному колі, і виходячи з під'їзду, і у переповненому вагоні метро, спілкуючись із колегами, відвідувачами, навіть чиновниками і ОМОНОм під час протестів, а, можливо, й нового помаранчевого Майдану, що обов'язково відбудеться. Мусимо лише покладатися на Господа. Він дав нам шанс жити саме в цей час разом на українській землі, заповідав любити один одного й обов'язково радіти тому, що Життя прекрасне!

м.Харків

ЗА УКРАЇНУ, ЗА ЇЇ ВОЛЮ

ЗВИТЯЖНИЙ
ЧИН НАЦІЇ

30 червня і першого липня у Львові, Івано-Франківську, Вінниці та багатьох інших містах і селищах України відбулися урочистості, присвячені 71-й річниці доленосного Акту 30 червня.

Тернополяни відзначили 71-у річницю проголошення Акта про відновлення Української держави багатолюдними святочними заходами.

Першого липня в місті Тернопіль з ініціативи Тернопільської обласної організації Конгресу Українських Націоналістів відбулись заходи з відзначення 71-ї річниці проголошення Акта про відновлення Української держави 30 червня 1941 року.

До організації мітингу, який проходив біля пам'ятника Ярославу Стецькові, долучились представники місцевого КОДу та Тернопільської міської ради.

Вів зібрання голова Тернопільської міської організації КУН Володимир Ткач. Він відкрив мітинг на честь річниці проголошення Акта про відновлення Української держави 30 червня 1941 року та навів короткі історичні дані про цей чин ОУН.

Промовці, серед яких заступник Тернопільського міського голови Леонід Бишюра, народний депутат України Ярослав Джоджик та представники КОДу Роман Заставний і Степан Барна, пов'язали події 30 червня із сьогоденням та закликали присутніх зробити усе можливе, щоб не допустити фальсифікацій на виборах до Верховної Ради України 28 жовтня.

Після мітингу учасники заходу поклали квіти до барельєфу Славі Стецько та пройшли скорботною ходою вулицями Тернополя до Микулинецького кладовища, де взяли участь у вшануванні пам'яті невинних жертв сталінських репресій.

Прес-служба Тернопільської обласної організації КУН

ТЮДІВ ВШАНОВУЄ ГЕРОІВ

30 червня 2012 року в селі Тюдів Косівського району Івано-Франківської області відбулися урочистості з нагоди 105-ї річниці від дня народження Героя України Романа Шухевича та 71-ї річниці Акту відновлення Української державності.

Серед присутніх були – ветеран Української Повстанської Армії Василь Гурей (1922 року народження), члени Косівського осередку Конгресу Українських Націоналістів, голова сільської ради Оксана Довганюк, голова сільського осередку КУН Дмитро Колотило, священники УКГЦ, мешканці села.

За участю патріотично налаштованого

священника УАПЦ Степана Козака відправлена панахида.

Святкування завершилися хвилиною мовчання та вшануванням пам'яті всіх загиблих за волю України.

БЕЗ ПРАВА НА ЗАБУТТЯ

ДЗВІН ЧЕРВНЕВОГО РЕКВІЄМУ

Лідія КУПЧИК,
голова Львівського міського осередку
Всеукраїнської Ліги Українських Жінок

Нечуване жажіття

В Україну вторглася Друга світова війна. Та поки воєнні негаразди оповили всю Україну, Західну Україну потрясло нечуване жажіття.

Коли перед натиском німецьких військ у червні 1941 р. советська влада покинула Галичину, люди кинулися до тюрем, куди більшовики запроторили тисячі людей з усіх районів. Тепер, коли советський окупант поспішно покинув Галичину, у всіх була надія на звільнення тих численних в'язнів. Та цю надію змінив нечуваний жах і розпач... Ті, що кинулися до тюрем, виявили у них тисячі неймовірно спотворених тіл закатованих мирних людей.

Гори трупів, жакливо знівечених тіл наших краян... Були тут інтелігенти й селяни, священники й ченці, чоловіки й жінки, старі й молоді, і навіть діти... Були прострелені, були з проломаними черепами, були з виколеними очима, з повідрізуваними вухами, з розпореними нутрощами... Страшно уявити, навіть писати боляче, до чого дійшли у своєму звороднінні ті, хто це заподіяв.

Не знаємо і, мабуть, вже ніколи не встановимо не лише імен усіх жертв, а й точної кількості їх, знаємо лише, що так трагічно безвинно загинула велика частина українського народу. Від рук нелюдів закінчили передчасно життя... Дехто за те, що критично ставився до советської влади, дехто за те, що зберігав удома тризуб або синьо-жовтий прапор, дехто тому, що був надто інтелігентний і сповнений власної гідності, а дехто лише за те, що був українцем. Тисячі невинних людей, наших краян, наших ближчих чи дальших родичів, або тих, з ким могли б ми породичатися, якби не втрутилася зла ворожа сила...

Багато скорботних похоронів відбувалося в ті дні й у Львові, і по багатьох містах і селах Галичини. З невимовним боєм ховали тих, хто згинув від рук бездушних садистів – виконавців диявольських наказів із Москви. Відступаючи перед німецькою навалою, нищили все українське жорстокіше за самих німців! Багато сліз лилося тоді у галицьких родинах, довго ще стояли перед очима очевидців моторошні картини, яких вони так і не змогли забути... Не одна голова саме тоді покрилася сивиною... Не всіх замордованих вдалося опізнати, не всіх було кому опізнавати та поховати.

У Львові всіх, кого не опізнали в червні 1941 року родичі та не забрали із приміщень львівських тюрем для поховання, було захоронено без домовин у великому рові біля бічної стіни Янівського цвинтаря (поле №55).

Данина пам'яті невинним жертвам

Тепер на місці цього масового захоронення, на полі 55, з ініціативи Ліги Українських Жінок, завдяки розумінню і старанням місцевої влади та за гарячої підтримки всієї громадськості спорудже-

У спекотні червневі дні душу відвідує скорботний щем. На забуваються, не мають права забуватися трагічні події червня 1941 року...

но величавий скорботний меморіал, який промовисто нагадує про трагедію 1941 року. Лаконічно й конкретно повідомляє, скільки жертв і де помордованих, там захоронено.

Стараннями членкинь ЛУЖ було знайдено документальне підтвердження захоронення численних неопізнаних останків на 55-му полі Янівського цвинтаря. У міському архіві віднайдено відповідні записи у цвинтарних книгах, що зберігаються в архіві. Там польською мовою записано, що 2 липня 1941 р. із тюрми "Бригідки" на Янівський цвинтар було вивезено 382 неопізнані тіла, 3 липня – 83 тіла із тюрми "Лонцького", а 4 липня – 48 тіл із Замарстинівської тюрми.

Подальшими дослідженнями працівники архіву виявили, що у лютому-березні 1942 року ще було здійснено масове перевезення знайдених у тюрмах останків жертв червня 1941 року. В архіві вказано, що тоді було почислено 1080 осіб, а решта – "у ящиках". Це були 24 скрині, привезені із Замарстинівської тюрми, із невстановленою кількістю людських останків.

Серцем відчуваємо

Ось таку пам'ять про себе залишили ті, хто називав себе визволителями! Тож хіба може справедлива людина осудити галичан, які з полегкістю й надією зустріли нового, німецького, окупанта? І лише співчувати можна, що скоро ті надії розвіялися, що німецький окупант не лише знищив стремління відновити самостійність України, а й переслідував будь-які прояви національного руху. Проте, попри усю свою жорстокість і ворожість, німецькі окупанти не знищили стільки невинних людей, як так звані советські "визволителі". І червень настійливо нагадує нам про це!

Тисячі душ, безневинно позбавлених життя, стукають до нас, до нашої совісті й наших сердець із проханням згадати, належно вшанувати їх і місце їхнього захоронення. Почуймо їхні голоси із потойбіччя, розтопімо лід своїх сердець,

відсунемо свої поточні справи і всю суєту на другий план та спільно подбаймо про достойне увічнення їхньої пам'яті!

Лише після того, як виконаємо обов'язок перед минулим, берімося за наші подальші плани й задуми. Тоді й Бог помагатиме нам!

Діяння диявола?

Роздумуючи над тими звірствами, які вчинили советські опричники над мирним населенням Галичини, спадає на думку, що це щось не людське, а скидається на діяння самого диявола. Підтвердженням такого припущення може служити той неймовірний факт, що з найбільшою наполегливістю й жорстокістю у ті червневі дні 1941 року знищувалися саме служителі Церкви.

Маємо кричущі факти, як повсюдно, одночасно й цілеспрямовано на шляху свого відступу червоні військовики знищували душпастирів і представників монашества Української Греко-Католицької Церкви.

Тепер традиційною вже стала велика проща 26 червня до с.Страдч Яворівського району Львівської області. Саме тут цього червневого дня трагічно загинули від слуг диявола отець Микола Конрад та його дяк Володимир Прийма.

Отець-доктор Микола Конрад закінчив у Римі філософські й богословські студії і захистив докторську дисертацію, викладав у Львівській богословській академії, заснував у Львові перше українське товариство студентів-католиків "Обнова", був парохом с.Страдч.

У тривожні червневі дні о.Конрад продовжував виконувати свої душпастирські обов'язки, хоч люди вже знали про лютування й безчистства відступаючих советів, і всі старалися ховатися від них. 26 червня він пішов сповідати важко хвору жінку, хоч парафіяни намагалися його відговорити. Отець не міг не виконати свого душпастирського обов'язку. Його вірний дяк Володимир не хотів пускати отця самого і теж пішов з ним. Коли поверталися після виконаного

обов'язку, потрапили в руки енкаведистів, які ганяли по селі на конях. Отець і дяк обоє були жорстоко закатовані за селом. Селяни знайшли тіло отця, присипане землею, а в ста метрах від нього лежало окровавлене тіло дяка, понівечене, поколоне, вуха були відрізані...

Тепер о.Микола Конрад і дяк Володимир Прийма проголошені Папою Іваном Павлом II Блаженними мучениками.

Вражає, що день 26 червня був днем мучеництва ще інших священників.

У с.Сихів біля Львова того ж дня був закатований о.Андрій Іщак. Теж отець-доктор, теж викладач Львівської богословської академії, він за сумісництвом душпастирював у Сихові. Советські військовики прийшли до його помешкання, забрали отця, вивели в сусідній лісок і там жорстоко закатували. Тепер о.Андрій Іщак теж проголошений Блаженним священномучеником.

26 червня далеко від Львова – у Дрогобичі – більшовики заарештували протоігумена василіянського монастиря Якіма Сеньківського, а 29 червня він, за свідченням інших в'язнів, був зв'язаний у казані Дрогобицької тюрми. Ще один мученик за віру!

А священномученик Зиновій Ковалик, монах Чину Найсвятішого Ізбавителя, у червні 1941 року після жорстоких тортур був розіп'ятий на стіні у львівській в'язниці на вул.Замарстинівській.

Це лише кілька прикладів мартирології українських священників у червні 1941 року. А таких випадків було безліч. Варто було би дослідити їх, можливо, знайти, від кого йшов такий диявольський наказ... Мусимо зібрати воедино всі випадки великої мартирології та вічно пам'ятати...

Щоправда, траплялися випадки, коли декому вдавалося врятуватися від тієї червоної мітли. Пам'ятаю давню розповідь пані Ірини Синяк, вдови по священнику. Її чоловік, священник Іван Синяк, що душпастирював в околицях Бурштина, вранці червневого дня 1941 року набрав воду з колодязя на своєму подвір'ю, коли до двору під'їхали енкаведисти. Вони до нього: "Где поп?" Отець, який був у легкій літній сорочині, догадався відповісти: "Виїхав вчора". "Удрал гад!" – і, вилаявшись, покинули подвір'я. А незабаром родина Синяків довідалася, що старенького священника в сусідньому селі ті ж енкаведисти застрелили на його подвір'ї.

Обов'язок пам'яті

Багато, багато подібних подій відбувалося в Галичині у червні 1941 року... Не маємо права забувати про них!

І мають знати це всі ті, хто ностальгує за епохою советської системи, хто ненавидить галичан лише за те, що боронилися від такого "визволення".

Колишня злочинна тоталітарна держава, з її патологічною ненавистю до всього українського, свідомого й патріотичного, цілеспрямовано нищила цвіт української нації.

Українська Незалежна Держава зобов'язана якнайшвидше й якнайповніше відновлювати справедливість, загоювати рани, завдані ворожими режимами, дбати про максимальне пошанування всіх жертв ворожих окупацій. Це має бути обов'язком Держави, обов'язком усього суспільства і кожної порядної людини зокрема!

Подбаймо всі разом, щоб створити Державу, здатну виконувати такі обов'язки!!!

ПОЗИЦІЯ

НІХТО НЕ МАЄ МОНОПОЛІЇ
НА ОПОЗИЦІЙНІСТЬ

Заяви окремих політиків із так званої об'єднаної опозиції про те, що лише вони мають виключне право називатися власне опозицією, не сприяють консолідації усіх політичних сил у боротьбі проти діючого режиму і грають на користь Партії регіонів. Таку дум-

ку висловив голова Секретаріату Головного Проводу Конгресу Українських Націоналістів Володимир Манько.

"Сьогодні об'єднана опозиція намагається довести українцям, буцімто на майбутніх парламентських виборах у бюлетенях буде лише один опозиціонер, а всі інші – то представники від влади", – зазначає Манько.

Таку лінію політик називає нечесною, оскільки, за його словами, з самого початку об'єднана опозиція створювалась у формі ЗАТ (закритого акціонерного товариства), "акціонерами" якого стали заздалегідь визначені політичні сили.

"Наразі триває процес об'єднання національно-державницьких сил, зокрема й тих, які стояли біля витоків новітньої незалежності України. Ми запропонуємо українцям власне бачення розвитку держави, яке відрізнятиметься від лібералізму та соціального популізму об'єднаної опозиції", – продовжує Манько.

Політик наголошує, що Конгрес, як один із учасників процесу об'єднання національно-державницьких сил, виступає проти приватизації права на опозицію будь-якими політичними силами та об'єднаннями.

Прес-служба КУН

РЕЗОЛЮЦІЯ
круглого столу**"Українська мова на Донеччині:
сучасний стан і перспективи"**
27 червня 2012 року

Виголошені на круглому столі промови, в яких проаналізовано сучасний проблемний стан з українською мовою у сфері освіти, культури, ЗМІ, рекламі, засвідчують, що в Донецькій області на 21-му році Незалежності України появилася тенденція до скорочення функціонування української мови, як державної. В Донецькій області чинна влада навіть почала ліквідацію так складно відроджених україномовних шкіл (школа № 111 м. Донецька; шкіл №№ 3, 27, 100 м. Макіївки). Батьки змушені захищати право своїх дітей на навчання державною мовою в державі Україна в судах! Вищі навчальні заклади, технікуми, ПТУ працюють і досі в основному російською мовою. Хоча в школах області 48, відсотка школярів навчаються українською мовою. Вони не мають права продовжити своє навчання у ВНЗ, технікумах чи ПТУ державною мовою.

Із 1058 загальноосвітніх шкіл області тільки 402 – з українською мовою навчання, 478 – двомовні та 178 повністю працюють російською мовою. Найгірша ситуація в м. Донецьку, де україномовних шкіл тільки 18, з російською мовою навчання 70; двомовних – 63. Причому доля 18 україномовної школи (№111) залежить від Вищого Адміністративного Суду України, куди подала касацію російськомовна Донецька міська рада. Навіть не в усіх містах Донеччини відкрито українські школи, а отже, й досі не забезпечується право українців, яких в області 56,9 відсотка, на навчання рідною мовою. Немає шкіл з українською мовою в м. Ждановка, в м. Кіровоград, в м. Ясинувата. В порушення чинного законодавства працюють російською мовою школи-інтернати, сирітські будинки. За роки незалежності України не відкрито жодного технікуму, училища, спеціалізованої школи з українською мовою навчання. Вищі навчальні заклади продовжують готувати для нашої держави спеціалістів, для яких українська мова залишається недостатньо засвоєною. Винятком є Донецький національний університет, у якому на факультетах ще існують паралельні групи з українською мовою викладання.

Мешканці Донецької області не мають змоги читати українською мовою газети і журнали, в більш ніж 2000 кіосків "Союздруку" та тисячах приватних їх не продають. Позбавлені навіть права купити газету уряду "Урядовий кур'єр" та газету Верховної Ради України "Голос України" хоча б російською мовою. Донеччан ізолювали від решти України! Із 1240 друкованих видань в області тільки чотири українські, з них лише одна обласна газета "Донеччина". Газети обласної та обласно-районної та рад інших рівнів виходять в порушення Конституції України російською мовою. Публічні виступи державних службовців, реклама, оголошення, вивіски, оформлення банківських документів тощо здійснюються винятково російською мовою. Назви вулиць і площ оформлено російською мовою. Тільки до Євро-2012 на перехрестях вулиць появились покажчики двома мовами – українською і англійською, а таблички на будинках винятково російською. Вулиці і площі продовжують називатися іменами комуністичних діячів.

В обласній раді, міських, районних та сільських радах депутати, в Донецькій обласній та районних державних адміністраціях, в судах, міліції, прокуратурі керівництво послугуються не державною українською мовою, а винятково російською мовою. Керівники влади в Україні і на Донеччині різних рівнів поширюють неправду про 20 млн. росіян в Україні (з інтерв'ю прем'єр-міністра України Миколи Азарова), вигадують неіснуючі терміни "російська мова загальнонаціональною на території м. Донецька" (з відповіді Донецького міського голови), "русскоязычное население".

КРУГЛИЙ СТІЛ

УКРАЇНСЬКА МОВА
НА ДОНЕЧЧИНІ

Напередодні Дня Конституції України, 27 червня в м. Донецьку відбувся круглий стіл "Українська мова на Донеччині: сучасний стан і перспективи". Організаторами заходу виступили національно-демократичні сили міста, зокрема, ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка та Конгрес Українських Націоналістів.

Марія ОЛІЙНИК

Голова Донецької обласної організації КУН, заступник голови ВУТ "Просвіта" Марія Олійник повідомила, що учасники круглого столу за його результатами підписали Резолюцію.

У документі висловлено низку вимог до Президента України, а також голови Донецької обласної державної адміністрації та керівників органів місцевого самоврядування стосовно захисту української мови та відкликання законопроекту Колісниченка-Ківалова.

Резолюцію підписали, зокрема, місцеві осередки КУН, ВУТ "Просвіта", "Фронту змін", "Молодої Батьківщини", "Меморіалу".

Фальсифікується владою дата заснування м. Донецька, щоб виправдати використання виключно російської мови як єдиної на Донеччині всупереч Конституції України. Насправді датою заснування м. Донецька (козацької, україномовної Олександрівки) є 1779 рік. Саме козаки після зруйнування Катериною II Запорізької Січі в 1775 році заснували в 1779 Олександрівку – майбутній Донецьк та інші поселення Донеччини, а не Джон Хьюз, який приїхав сюди аж в 1869 році, через 90 років. На Донеччині за переписами:

1926 р.: українців – 61,61%, росіян – 24,67%, (українців та росіян разом – 86,28%, національних меншин – 13,72%);

1959 р.: українців – 55,6% 9, росіян – 37,6% (українців та росіян разом – 93,2%, національних меншин – 7,8%);

1979 р.: українців – 51,9%, росіян – 43,2% (українців та росіян разом – 94,1%, національних меншин – 5,9%);

1989 р.: українців – 50,75%, росіян – 43,65% (українців та росіян разом – 94,40%, національних меншин – 5,6%);

2001 р.: українців – 56,9%, росіян – 38,2% (українців та росіян разом – 95,1%, національних меншин – 4,9%).

Кількість українців та національних меншин зменшувалась на Донеччині за СРСР, а кількість росіян у той час за їх рахунок збільшувалась. Ось так примусовим зросійщенням, яке в СРСР називалось злиттям націй, продовжуючи практику обмосковлення України царем Петром I у 1720 році, ламали хребет українству та національним меншинам на Донеччині в тому числі під час Голодомору, що є незаперечним.

Паралельно з винищенням українців на Донеччині, знищувалась українська мова в усіх сферах суспільного життя, бо, як відомо, нації самі по собі не вмирають – спочатку в них просто відбирають мову.

Мова – визначальний фактор національної свідомості. Іншими словами, відбувалось нищення всіх національних організацій, крім російської.

Ось як, наприклад, знищувалось навчання українською мовою на Донеччині: якщо в 1932–1933 н.р. 79 відсотків школярів Донеччини навчалися українською мовою, то в 1945–1946 навчальному році кількість українських шкіл уже становила 66 відсотків.

У шахтарській столиці – Донецьку на переломі 1960–1970 рр. закрили останню школу з українською мовою навчання та дитячий садочок.

Не зупинила цей процес і перебудова – школи з українською мовою навчання продовжували примусово переводити на російську.

Ось так злочинно, безкарно асимілювали українське населення та національні меншини на Донеччині.

Процес русифікації і дикого придушення прав і свобод українців на Донеччині припинився тільки з ухваленням Закону УРСР "Про мови в УРСР" в 1989 році.

На цей час із 1217 шкіл Донеччини з українською мовою навчання залишилось тільки 105 або 8,7 відсотка. Це були сільські малокомплектні школи, в яких навчалось всього 2,3 відсотка учнів.

Крім того, більше половини школярів Донеччини були звільнені від вивчення української мови за "бажанням батьків"!

Ось так примусово появилось "русскоязычное население" у нас, в козацькій україномовній Донеччині.

На виконання Закону УРСР "Про мови в УРСР" була ухвалена в 1990 році Державна програма розвитку української та інших мов до 2000 року, а на виконання даної Програми Донецьким облвиконкомом 10 квітня 1991 року за №135 ухвалена обласна Програма для запровадження української мови в усі сфери життя на Донеччині на 10 років. Наприклад, згідно з ст. 18 цієї Програми необхідно було привести мережу навчально-виховних закладів області у відповідність до національного складу населення (на той час 51 відсоток українців, 43 відсотка росіян). Законодавче забезпечення цього процесу підсилювалось ст. 10 Конституції України від 1996 року та Рішенням Конституційного Суду України щодо тлумачення ст. 10 Конституції від 1999 року та іншими законами України.

Однак, ця програма була практично провалена тією антиукраїнською владою Донеччини: тільки 14,0 відсотків учнів області навчалися українською мовою замість передбачених 51 відсоток в 2000 році, зокрема в м. Донецьку цей процент становив 7,6 відсотка замість 50 відсотків.

Провалено виконання Програми саме органами державної влади та місцевого самоврядування. Замість створення належних умов для відродження і розвитку на Донеччині української мови як державної в області її здійснення саботується, активно продовжувалась русифікаторська політика: майже всі рай-, міськради ухвалюють на своїх сесіях антиконституційні рішення про

державність на своїх територіях російської мови.

Сьогодні, на 21-му році незалежності України, ситуація з відродженням україномовних шкіл практично змінилась дуже мало і є такою:

м. Донецьк:

1. Станом на 1 січня 2012 року функціонувало 158 шкіл, 18 з яких україномовні. Українською мовою навчаються 27,3 відсотка, російською 72,7 відсотка школярів. Учні, які б навчалися мовами інших національних меншин, крім російської, немає.

В Донецькій області усіх ЗОШ – 1058, 402 – з українською мовою навчання (було 105, за 22 роки стало 402, тобто відродилось всього 297 шкіл.)

3. 46,7 відсотка школярів навчається українською державною мовою.

Почалось скорочення відродження шкіл з українською мовою за останній рік. Для цього наведемо інформацію про мову навчання на Донеччині за останні три роки:

2008/2009: українською мовою – 40,3 відсотка; російською мовою – 59,7

2009/2010 українською мовою – 43,3 відсотка; російською мовою – 56,7

2010/2011 на українською мовою – 46,7 відсотка; російською мовою – 53,3

2011/2012 українською мовою – 48,4 відсотка; російською – 51,6.

Учасники круглого столу вважають, що українці в південно-східних областях України по суті опинились в резервації чи в гетто як індіанці США.

Навіть нацистські окупанти від Бугу до Азовського моря дали можливість українцям вчити дітей в українських школах, відкрити газети та журнали українською мовою, відновити українські церкви, українську культуру. Цього всього позбавлені українці Донеччини сьогодні, в незалежній Україні, на 21-му році її незалежності!!!

Учасники круглого столу з урахуванням сьогоденного стану української мови висловлюють стурбованість тим, що на Донеччині брутально органами влади не виконується ст. 10 Конституції України та чинне мовне законодавство. Єдиною мовою всі роки незалежності фактично тут була і залишається російська мова, а не українська, і захищати сьогодні треба не російську мову, а навпаки українську.

Учасники круглого столу висловлюють глибоку стурбованість ухваленням у першому читанні Закону України С. Ківалова та В. Колісниченка "Про заходи державної мовної політики", яким російську мову на Донеччині буде узаконено єдиною державною мовою, а насправді вона стане знаряддям ліквідації української мови і незалежності України, і вимагають:

Від Президента України як гаранта Конституції та почесного голови Партії Регіонів:

вплинути на членів Партії Регіонів С.Ківалова та В.Колісниченка та відкликати законопроект з розгляду в Верховній Раді України, як вкрай небезпечний для миру і злагоди в суспільстві та для самого існування української мови та Української держави!

Від голови Донецької обласної державної адміністрації та керівників органів місцевого самоврядування:

дотримуватись у своїй діяльності та діяльності підпорядкованих вам органів влади Конституції України. Згідно з чинним мовним законодавством і рішенням Конституційного Суду України від 14 грудня 1999 р. (№ 10-рп/99) відновити український статус ЗМІ, засновниками яких є органи місцевого самоврядування та державні адміністрації.

Ухвалити Програми розвитку української мови, української культури та історичної свідомості на території Донецької області на 2012–2014 роки та внести до неї вкрай необхідні пропозиції, спрямовані на утвердження української мови та її напрямки розвитку і забезпечити її фінансування.

Широко проводити конкретні заходи, спрямовані на відродження української мови, культури, традицій і звичаїв та вшанування видатних подій з історії України.

НАРОДНЕ ВІЧЕ

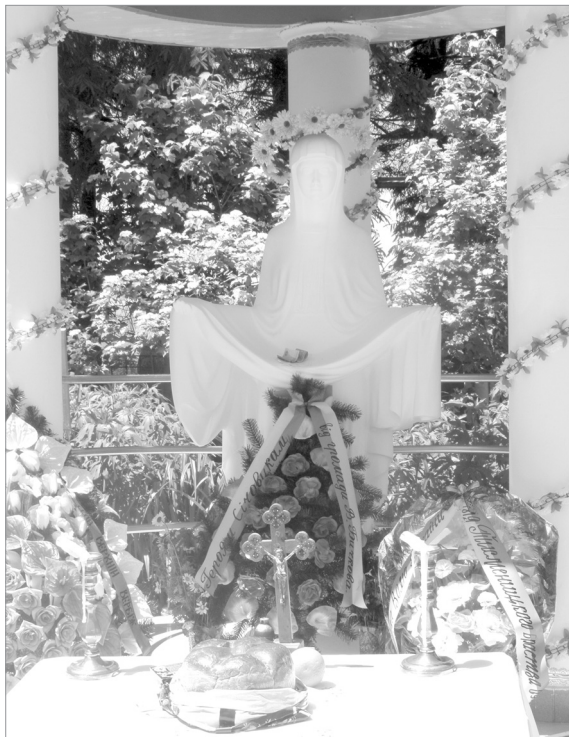
ПОТРЕБА ЧАСУ –
ПАМ'ЯТЬ
ЗБЕРЕГТИ

17 червня 2012 року уже традиційно у селі Яблуниця відбулося народне віче з нагоди 73-ї річниці з дня загибелі та 16-ї річниці з дня перепоховання воїнів Карпатської Січі, які знайшли вічний спочинок серед Карпатських гір на Яблуницькому перевалі. Вшанувати пам'ять героїв приїхали представники Івано-Франківської, Коломийської, Надвірнянської, Рахівської станиць воїнів ОУН-УПА, місцеві вояки Братства ОУН-УПА, представники духовенства, політичних партій та представники влади. В Галичині Друга світова розпочалася не в 1941-му, а в 1939 році.

Народне віче було організоване Яремчанською міською радою, відділом культури Яремчанського міськвиконкому та Яблуницькою сільською радою.

Віче розпочали ведучі Ольга Абрам'юк та Василь Кухарський.

Цього року на вшанування пам'яті полеглих вояків зібрались українці, свідомі того, що без історичної пам'яті немає майбутнього розвитку держави. На цьому скорботному місці, де покояться закатовані в березні 1939 року польськими окупантами воїни Карпатської Січі, відслужили панахиду, після завершення якої до присутніх звернувся Яремчанський міський голова Василь Онутчак. Він розповів про перебіг подій на Закарпатті, яке після Першої світової війни входило до складу Чехословаччини, а після її поділу в 1938 році спочатку отримало автономію, в результаті чого постала Закарпатська Україна. Та на ці землі давно вже зазіхала Угорщина. Тож 11 листопада 1938 року угорські війська увійшли на територію Закарпаття, захопивши міста Ужгород, Мукачеве, Берегове. Встановили військову адміністрацію, а разом з тим заборонили всі українські політичні партії. Власне за таких обставин столицю Карпатської України було перенесено до міста Хуст. Дванадцятого лютого 1939 року відбулися вибори до сейму Карпатської України, 86 відсотків голосів отримало Українське національне об'єднання. Так 14 березня 1939 року було проголошено самостійність Карпатської України та сформовано тимчасовий уряд, який очолив Августин Волошин. П'ятнадцятого березня 1939 року сейм Карпатської України почав свою роботу. Були ухвалені важливі історичні закони: "Про незалежність", "Про мову", "Про прапор", а також Конституцію, обрано президента, яким став Августин Волошин. Була створена військова організація "Карпатська Січ".

– За потурання Гітлера угорці почали наступ на всю територію Карпатської України, – зазначив В.Онутчак. – Карпатські січовики за підтримки місцевого населення відстоювали незалежність як могли, але сили були не рівними. Їм довелося порозходитись по карпатських лісах і вести боротьбу з угорськими військами. Багато хлопців загинуло, така доля спіткала і чотирнадцять галичан, які відступали до кордону, щоб дістатись додому, але не судилося – їх схопили вороги. Зі спогадів Дмитра Микулюка дізнаємось, що неподалік перевалу стояв автобус, в якому був його вчитель, він сумно подивився на нього і помахав йому рукою. З автобуса доносився стогін. Зі спогадів Олени Савчин дізнаємось про те, що того ж дня польські жовніри прийшли до них у господарство і попросили лопату. Мама не було вдома, маленька дочка знайшла дві лопати і дала польським жовнірам. Через деякий час вони повернулись, принісши лопати з кров'ю і глиною. Мама страшно плакала і запитувала: "Що ви зробили з нашими хлопцями?" Для цих хлопців свобода Карпатської України була найважливішою. Сьогодні ми говоримо про те, що вони не питали, що їм дала Україна, а віддали за неї життя. Вони поклали на вівтар свої життя, щоб нація вічно, як Бог, була повноправним господарем на своїй землі. Та й сьогодні перед нами постають нові й нові виклики: це Табачник хоче стерти зі сторінок історії України подвиг Карпатських січовиків, Української Галицької армії. Сьогодні посягають на найдорожче Української нації – її мову, її душу. Ми повинні гуртуватися задля того, щоб бути достойними спадкоємцями подвигу героїв, які віддали свої життя за волю України.

На вічі виступили голова Братства ОУН – УПА Карпатського краю Ф.Володимирський, голова Івано-Франківської ОО КУН Б.Борович – від Обласного центру національного відродження, свідок подій 1939 року Ю.Бандусяк із Закарпаття, голова Рахівської станиці Братства ОУН-УПА Б.Манівчук. Головною тезою їхніх промов було визнання подвигу синів України, які поклали свої життя на вівтар нації.

Справжнім подарунком для воїнів Братства ОУН-УПА та присутніх на народному віче стали виступи аматорських колективів: ансамблю з с.Яблуниця "Яблуневий цвіт", дитячого хору Печеніжинської музичної школи (художній керівник Марія Маївська) з Коломийського району, хору з м.Надвірна "Заграва", чоловічого хору Коломийської станиці вояків Братства ОУН-УПА, вокального дуету з села Микуличин.

Всеволод КИСІЛЕВСЬКИЙ

НАША СЛАВА НЕ ВМРЕ, НЕ ПОЛЯЖЕ

"НАС ТУТ ТРИСТА, ЯК СКЛО,
ТОВАРИСТВА ЛЯГЛО..."

Делегація Конгресу Українських Націоналістів на чолі з головою партії Степаном Брацюном та його заступником Ігорем Дідусем взяла участь в урочистостях з нагоди 361-ої річниці битви під Берестечком.

Щороку на Рівненщині у селі Пляшева, у червні, проходять заходи з нагоди чергової річниці битви під Берестечком, найбільшої битви у всій Визвольній війні українського народу. Цьогоріч виповнився 361 рік, відколи на полі смертельного бою зішлись козаки й селяни під проводом Богдана Хмельницького та армія польського короля Яна Казимира II-го. І хоч через зраду своїх союзників – татар українці зазнали поразки, вони проявили нечувану сміливість та відвагу. У битві під Берестечком полягли сотні тисяч оборонців землі української. Їхня хоробрість була вражаючою, а подвиг – безсмертним.

Сюди щороку прямують тисячі і тисячі українців з усього світу, аби на місці історичного бою вклонитися пам'яті загиблих за волю України, перейнятися духом звитяги, із подій сивої давнини почерпнути уроки на майбутнє.

Ось і цьогоріч до Козацьких могил приїхали кунівці з Рівненщини, яких очолював голова обласної організації Конгресу Юрій Бідюк, представники Львівщини, зокрема, заступник Голови

Виступає хор Братства ОУН-УПА із м. Збараж Тернопільщини

Біля церкви Свято-Георгієвського монастиря

Конгресу Українських Націоналістів Роман Дідусь і голова Львівської міської організації Конгресу Іван Василишин. Вони взяли участь в урочистій літургії та панахиді за загиблими, яку в Георгієвській церкві Свято-Георгієвського монастиря відслужив Святійший Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет разом з дванадцятьма єпископами та численним духовенством. Після богослужіння відбулося покладання вінків до пам'ятника загиблим у битві під Берестечком та мітинг. Виступаючи на мітингу, голова Конгресу Степан Брацюн пригадав сторінки української історії, закликав брати приклад з козаків, зокрема, з їхньої єдності у боротьбі за свободу, непохитної відданості українській справі.

Завершили цей день конгресівці зустріччю активу голів обласних та районних організацій, де основним рефреном звучали думки, що правоцентриська опозиція має об'єднатися в один кулак, щоб пересічному виборцю було зрозуміло, за кого голосувати. Тож він має знати, де команда Президента, а де – українська національна опозиція. Наголошувалось, що керівництво партії на чолі зі Степаном Брацюном робить все можливе для порозуміння між політиками.

Прес-служба Рівненської ОО КУН

З протоколу судмедексперта-криміналіста пана Геннадія Левицького дізнаємось:

"У могилі знайдено 14 скелетованих трупів людей чоловічої статі. Під час розкопок не виявлено жодного цілого черепа. Всі черепа були з масивними механічними пошкодженнями. На 7 верхніх і на 5 нижніх щелепах виявлено механічні пошкодження різної локалізації. Дві праві плечові і дві праві стегнові кістки – з переломами. Пошкодження на багатьох шийних, грудних і поперекових хребцях нагадують площини розриву – такий слід на кістках може залишити лопата. За початковим ступенем стерстості зубів можна твердити, що закатовані були віком 18–25 років. За віковими змінами один із скелетів належав 40–50-річному чоловікові. По знайденому шкіряному взутті, фрагментах напівзотлілого одягу, гудзиках, двох кулях, дзеркальці з написом "Полк Дмитра..." можна твердити, що в могилі були поховані військові".

Ці страшні рядки з протоколу закарбувались назавжди у пам'яті учасників віче. Із свідчень очевидців дізнаємось, що злочин скоєно за декілька метрів від звивистого гостинця перевалу. Хтось із гуцулів бачив, як двоє полонених кинулися в яр. Їх наздогнали ворожі кулі, втікачів залишили там, де їх убили. Решту розстріляних як-так загребли. Злочинці слідів не замітали, бо робили свою чорну справу в нейтральній смузі, на нічийній землі. Лиш для закопаних вона була рідною. Це трагедія нашого народу, кожен з полеглих віддав своє життя за волю України, і у сьогоднішнього покоління вони заслуговують на пам'ять та пошану.

Видавець Конгрес Українських Націоналістів
Засновник та шеф-редактор
Степан Брацюн
Редакційна колегія Іван Белебега,
Іван Головацький,
Ярослав Радевич-Винницький.

Адреса редакції: 01001,
вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ;
тел./факс (044) 279-78-08
e-mail: nacija@ukr.net

Адреса видавця: 01004, вул. Антоновича, 36,
м. Київ, тел./факс 235-37-61

Реєстраційне свідоцтво:
Серія KB № 7970, видане Державним
комітетом інформаційної політики,
телебачення та радіомовлення України
08.10.2003 р.

Передплатний індекс: 09715
Банківські реквізити: СПД Брацюн
Степан, р/р №26008013932801 у філії
"Центральне регіональне управління ВАТ
"Банк "Фінанси і кредит", ЦОВБ м. Київ,
МФО 300937, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано
у комп'ютерно-видавничому центрі
Конгресу Українських Націоналістів.

Газету видруковано у ТОВ "Поліграфічна
компанія "Інтерекспресдрук"
Замовлення №
Наклад 14 000 прим.
Ціна договірна

Реклама приймається тільки від національного товаровиробника. За достовірність реклами редакція відповідальності не несе.
Відповідальність за достовірність фактів несе автор. Редакція не завжди поділяє точку зору автора. Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати матеріали.
Рукописи не рецензуються і не повертаються. Листування лише на сторінках газети.